

Amp-opetus Keravan musiikkiopistossa

Pop/jazzmusiikin koulutusohjelma
Pedagogin suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö
6.12.2010

Pasi Huttula

TIIVISTELMÄSIVU

Koulutusohjelma Pop/jazzmusiikki		Suuntautumisvaihtoehto Musiikkipedagogi	
Tekijä Huttula Pasi			
Työn nimi Afroamerikkalaisen musiikin perusteiden opetus Keravan musiikkiopistossa			
Työn ohjaaja/ohjaajat Väisänen Jukka MuM, Liski Marko MuM			
Työn laji Opinnäytetyö		Aika 6.12.2010	Numeroidut sivut + liitteiden sivut 40+25
TIIVISTELMÄ <p>Tämä opinnäytetyö käsittelee Keravalla vuonna 2007 käyttöön otetun afroamerikkalaisen musiikin perusteiden opetuksen soveltuvuutta ja toteutumista Keravan musiikkiopiston käytössä. Opinnäytetyön tilaaja on Keravan musiikkiopisto.</p> <p>Työ sisältää sekä haastattelutietoa että kirjoittajan subjektiivisia näkemyksiä opetustavasta ja sen toteutumisesta Keravan musiikkiopistossa.</p> <p>Opinnäytetyö vastaa oppilaitoksen kysymyksiin opetusmenetelmän toimivuudesta, sekä antaa tietoa samankokoisille musiikkiopistoille menetelmän toteutuksen ongelmista ja mahdollisuuksista.</p> <p>Opinnäytetyötä varten hankittiin tietoa haastatteleamalla opetusmateriaalina toimivan kirjan toista tekijää Veli-Matti Halkosalmea, sekä Pop & Jazz Konservatorion opettajia. Lisäksi opinnäytetyön kirjoittajan subjektiiviset kokemukset opetustavasta ovat tiedon lähteenä.</p> <p>Opinnäytteessä todetaan afroamerikkalaisen musiikin perusteiden opetusmetodin olevan toteutuskelpoinen myös Keravan musiikkiopistossa, joka on metodin kehittämispaiikkaa Pop & Jazz Konservatoriota huomattavasti pienempi oppilaitos. Tätä tietoa voidaan käyttää hyväksi myös muissa samankokoisissa musiikkiopistoissa.</p>			
Teos/Esitys/Produktio			
Säilytyspaikka Metropolian kulttuurialan kirjastopalvelut, Aralis -kirjastokeskus			
Avainsanat Amp-opetus, Kerava, musiikin perusopetus, musiikkiopisto			

Degree Programme in Pop/Jazz Music		Specialisation Music Education
Author Huttula Pasi		
Title Teaching basics of Afro-American Music at Kerava Musical Institute		
Tutor(s) Jukka Väisänen M.Mus. / Marko Liski M.Mus.		
Type of Work Bachelor's Thesis	Date December 2010	Number of pages + appendices 40 + 3
<p><u>ABSTRACT</u></p> <p>This thesis discusses the suitability and execution of curriculum known as the Basics of Afro-American Music at Kerava Musical Institute. The method was introduced at Kerava in 2007. This thesis was commissioned by Kerava Musical Institute.</p> <p>The Thesis is based on assessments views and information acquired from interviews with teachers as well as subjective information by the author.</p> <p>The Thesis answers Kerava Musical Institute's questions about whether the teaching methods are effective and also provides information similar musical institutes with information on the strenghts and weaknesses of the curriculum and the teaching methods</p> <p>Information for this thesis was gathered by interviewing one of the authors of a book that is used as teaching material and teachers of the Helsinki Pop & Jazz Conservatory.</p> <p>This thesis concludes that the teaching methods of the Basics of Afro-American Music can be carried out at Kerava Music Institute, even though it is much smaller than the Helsinki Pop & Jazz Conservatory where the method was originally developed. This piece of information will hopefully benefit other medium sized music institutes in Finland.</p>		
Work / Performance / Project		
Place of Storage Metropolia University of Applied Sciences /Metropolia Resource Library for Arts and Culture, Aralis Library and Information Centre		
Keywords Basics of Afro-American Music, Kerava Music Institute, Pop & Jazz Conservatory		

Sisällys

1 JOHDANTO.....	2
2 AMP-OPETUSMENETELMÄ.....	6
2.1 Opetusmateriaalina Tohtori Toonika-kirja.....	9
2.2 Vuorovaikutteista oppimista.....	10
2.3 Yhtye motivoivana keinona.....	12
3 AMP-OPETUKSEN ARVIOINTIA.....	14
3.1 SWOT-analyysi AMP-menetelmästä.....	14
3.2 Opetustavan vahvuuksia.....	15
3.3 Opetustavan heikkouksia.....	17
3.4 Opettaja AMP-opetuksessa.....	18
4 AMP-OPETUS KERAVAN MUSIIKKIOPISTOSSA.....	22
4.1 Opetustilat Keravan musiikkiopiston AMP-opetuksessa.....	23
4.2 Esiamp ja opintopolku Keravan musiikkiopistossa	24
4.3 Instrumenttiopetuksen järjestäminen Keravan musiikkiopistossa.....	26
4.4 Vähintään kaksi esiintymistä lukuvuodessa.....	28
4.5 Vanhempien rooli.....	29
5 OMA KOKEMUKSIA AMP-OPETTAJUDESTA.....	30
5.1 Omia huomioita AMP-teorian opettamisesta.....	30
5.2 Yhtye- ja ryhmäohjauskokemuksia.....	32
6 YHTEENVETO JA POHDINTA.....	34
LÄHTEET.....	39
LIITTEET.....	40

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö käsittelee Pop & Jazz Konservatoriossa vuonna 2005 käyttöön otetun opetusmenetelmän, *Afroamerikkalaisen Musiikin Perusteiden*, soveltuvuutta Keravan musiikkiopiston musiikin perusteiden opetukseen. Tästä eteenpäin opetusmenetelmästä käytetään lyhennettä AMP. Avaan termiä tarkemmin myöhemmin tässä luvussa. AMP-opetus¹ on korvaamassa, ja on jo osin korvannutkin, Keravan musiikkiopiston pop/jazz-opetuksessa sitä edeltävän musiikin perusteiden, MuPe:n, opetuksen.

Tässä työssä pyritään pohtimaan mm. seuraavia kysymyksiä:

1. Miten uutta opetussuunnitelmaa toteutetaan Keravan musiikkiopiston teoriaopinnoissa AMP-opetuksen avulla
2. Miten AMP-opetusta toteutetaan instrumenttiopinnoissa
3. Miten AMP-opetus soveltuu Keravan musiikkiopiston käyttöön?

Lisäksi pohdin omasta näkökulmastani, miten AMP-menetelmä toimii opetuksessani. Edelleen, arvioin seuraavia asioita:

- millaisia vahvuuksia AMP-metodissa on
- millaisia heikkouksia AMP-metodissa on
- mitkä ominaisuudet ja taidot autavat AMP-opettajaa

Työni ytimessä on opetuksen toteuttamistavan tarkastelu. Toteuttamistavalla tarkoitan työssäni Keravan musiikkiopiston tapaa järjestää AMP-opetus. Lisäksi pohdin AMP-

---

¹ AMP- opetuksella tarkoitetaan Keravan musiikkiopiston kohdalla opetusmetelmää jossa teoria- ja yhtyesoitto-opetus sekä transkriptio yhdistetään. Esittelen käsitteen tarkemmin luvussa 2.

opettajuutta omasta näkökulmastani käsin, sekä opetusmenetelmän toimivuutta Keravan musiikkiopistossa.

Opetussuunnitelmaa voidaan toteuttaa musiikkiopistoissa useilla tavoilla. Keravan musiikkiopiston pop/jazzopetuksessa opetussuunnitelmaa toteutetaan toistaiseksi kahdella päällekkäisellä järjestelmällä, sekä aiemmalla isoihin teoriaryhmiin ja erilliseen yhtyeopetukseen nojaavalla että uudella AMP-opetustapaan perustuvalla opetustavalla, jossa Keravan musiikkiopiston mallissa yhtyeopetus ja teorian ja säveltapailun tunnit on yhdistetty. Tavoitteena on luopua vähitellen isoista yli kymmenen hengen ryhmistä, ja siirtyä antamaan pääsääntöisesti AMP-menetelmään perustuvaa pienryhmäopetusta. Menetelmässä oppilaista muodostetaan viidestä kahdeksaan oppilasta käsittävä yhtye, joka saa opetusta yhtenä ryhmänä sekä musiikin teoriassa että yhtyeopetuksessa. Opetuskerta kestää Keravan musiikkiopiston perusopetuksessa 60+45 minuuttia. Vertailun vuoksi todettakoon, että opetustavan kehittäneessä Pop & Jazz Konservatoriossa perusopetuksen opetuskerran pituus on 2x60 minuuttia.

Keravan musiikkiopiston instrumenttiopinnoissa suoritetaan edelleen kurssitutkinnot erillisinä osioina, eikä niitä ole integroitu AMP-opetukseen kuten Pop & Jazz Konservatoriossa on tehty. Tutkinnoista ja instrumenttiopetuksen järjestämisestä lisää luvussa 4.3.

Vaikka työni keskiössä ovat opetuksen toteuttamistavat, sivuan lyhyesti myös opetussuunnitelmaan liittyvää keskustelua. Tämä opinnäytetyö ei kuitenkaan pyri arvioimaan opetussuunnitelman toimivuutta sinänsä, vaan se keskittyy arvioimaan sen toteuttamistapoja Keravan musiikkiopistossa. Työni on luonteeltaan opetuskäytäntöjä kuvaileva, työelämä tutkimus ja se sisältää henkilökohtaisia näkemyksiä omista työkokemuksista ja työskentelytavoista. Työ ei siis nojaa tilastoihin, vaan omiin subjektiivisiin kokemuksiini opetustyön tekijänä.

Tämän opinnäytetyön aineistona käytetään muistioita kollegiaalista keskusteluista (2009), Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita

(2003), Halkosalmen ja Heikkilän Tohtori Toonika-kirjaa ja siihen liittyvää Opettajan opasta (2005), Hyppösen ja Lindenin Opettajan käsikirjaa (2009) sekä allekirjoittaneen omaa observointia² kolmen vuoden ajalta Keravan musiikkiopiston AMP-opettajana.

Yksi AMP-menetelmän keskeisimmistä ideoista on oppia teoreettinen asia ja tuoda se käytäntöön yhtyetunnilla, tai päinvastaisesti irrottaa oppilaalle tutusta kappaleesta musiikillinen segmentti ja selittää se musiikin teorian keinoin. Esimerkkikappaleet voivat olla joko opettajan tai oppilaiden ehdottamia. Oppilaiden yhtyeopetukseen tuomat omat suosikkikappaleet lisäävät omakohtaisuutta ja lisäävät näin opiskelumotivaatiota.

Opetusmateriaalina Keravan musiikkiopiston AMP-opetuksessa käytetään Veli-Matti Halkosalmen ja Pasi Heikkilän kirjoittamaa Tohtori Toonika-kirjaa (tästä eteenpäin Tohtori Toonika-kirjaan viitataan sanalla kirja), joka sisältää kronologisesti vaikeutuvia musiikin teorian ja säveltapailun harjoituksia rytmikasta, melodiasta ja harmoniasta. Kirjan oppimäärä kattaa musiikkikoulun oppimäärän, eli tasot 4-10 jotka aiemmin oli jaettu kolmeen perustasoon (pt1, pt2 ja pt3).

Musiikkikoulutasolla oppilasmateriaali on varsin heterogeenistä ja tasoryhmien muodostaminen soitinryhmien lähtökohtaisten valmiuksien eroavaisuuksien vuoksi likipitään mahdotonta. AMP-opetusmenetelmä ei olekaan ns. frontaaliopetusta² vaan se pyrkii Tohtori Toonika-kirjan avulla ratkaisemaan tämän ongelman menemällä opetuksessa ja oppimisen todentamisessa yksilötasolle. Oppilaat etenevät kirjaa omaan tahtiinsa, jolloin nopeampien etenijöiden ei tarvitse odottaa hitaampia. Vastaavasti oppilas, joka on hyvä esimerkiksi sointuharmoniatehtävissä mutta heikko melodiantehtävissä, voi käyttää enemmän aikaa heikomman osa-alueensa kehittämiseen. Oppilas voi myös jättää jonkin osa-alueen vähemmälle suorittamiselle, jolloin suoritusten puute huomioidaan musiikkikoulun päättötodistuksen arvosanassa.

Oppimiskäsityksenä uusi opetussuunnitelma ja AMP-opetustapa edustavat

---

² Obseroinnilla tarkoitan tässä yhteydessä omia huomioitani AMP-opettajana

² Luennoiva opetustapa

konstruktivistista tyyliisuuntaa, jossa valinta ja tulkinta tapahtuu havaittajan viitekehyksen mukaan. Samansuuntaisesti nähdään, että oppimista tapahtuu ainoastaan suhteessa aikaisempaan tietoon (Haapasalo 1994).

Opetusmenetelmä on siis joustava ja ottaa huomioon yksilöiden erilaiset tarpeet.

Opetusmenetelmänä AMP-opetus Tohtori Toonika-kirjaa käyttäen on yksilöllistä työskentelyä, aktivoivaa kirjoitustehtävää, harjoituksia, muistitekniikoita, kyselevää opetusta, Case-opetusta ja tekemällä oppimista yhdistävä metodi. (Hyppönen, Linden 2009).

Sana *Afroamerikkalainen* menetelmän nimessä selittyy kirjan tehtävien painotuksilla. Painopiste on rytmimusiikin perusilmiöitä tukevissa ja tutkivissa harjoituksissa, sekä rytmin, melodian että harmonian osalta.

AMP-menetelmässä opettaja ei esimerkiksi soita kuuntelutehtäviä pianolla luokalle yhtäaikaaisesti, vaan oppilaat kuuntelevat itsenäisesti omaan etenemistahtiinsa sopivia musiikkinäytteitä oppikirjan ohessa tulevalta levyiltä. Levyllä olevat musiikkinäytteet ovat monentyylisiä, ja ne vaihtelevat klassisesta musiikista jazziin tai vaikkapa rock-musiikkiin. Opettaja voi myös käyttää kuuntelumateriaalina itse hyväksi kokemiaan esimerkkikappaleita. Oppilaat ylöskirjoittavat tehtävänannon mukaisesti joko melodiaa, harmoniaa, rytmiä tai kaikkia yhdessä. Tapa kaventaa kuuntelutehtävien ja käytännön soittamisen välistä eroa, ja näin lisäten kuuntelutehtävien mielekkyyttä ja käytännönläheisyyttä.

AMP-metodissa teoria-aineen arviointi perustuu oppilaan sivumääräiseen etenemiseen kirjassa, sekä tämän lisäksi opettajan arvioon oppilaan tasosta. Tasot on musiikkikoulutasolla jaettu tasoihin 4-10 rytmikassa, melodiassa sekä harmoniassa. Kirja on pääosin jaettu yksityiskohtaista tietoa sisältäviin informaationsivuihin ja niihin liittyviin tehtäviin, joissa oppilas soveltaa teoriainformaationsivun tietoja käytäntöön sekä tehtäväsivun lopussa olevaan transkriptotehtävään³. Keravan musiikkiopisto esitellään tarkemmin luvussa 3.

---

3 Transkriptiolla tarkoitetaan tässä yhteydessä soivasta kappaleesta tehtävää nuotinnosta.

2 AMP-OPETUSMENETELMÄ

Afroamerikkalaisen Musiikin Perusteet on opetushallituksen vuonna 2002 julkaistun *Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman* vaatimukset täyttävä opetusmenetelmä. Vanhaan opetussuunnitelmaan verrattuna eniten käytännön muutoksia tuova pykälä uudessa opetussuunnitelmassa on pykälään viisi kirjattu ohjatun yhteismusisoinnin sisällyttäminen jokaisen oppilaan opetussuunnitelmaan.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman luku 2 pykälä 5:

”Yhteismusisoinnin tulee sisältyä opintoihin koko opiskelun ajan siitä lähtien, kun instrumentin *käsittelytaito* sen mahdollistaa.”

Tässä mielessä AMP-opetus noudattaa opetussuunnitelman vaatimusta kirjaimellisesti. Jokainen musiikkiopiston perustason aloittava oppilas on osa opetusmenetelmää, jonka olennainen osa on yhtyesoitto.

Opetuksen toteuttamista koskevassa luvun kaksi pykälässä kaksi käsitellään oppimiskäsitystä. Aiempaan verrattuna opetus ei ole pelkästään opettajakeskeistä, vaan opettaja-oppilassuhde on entistä vuorovaikutteisempi.

Seuraavaksi otteita kyseisestä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman pykälästä:

”Opetuksessa otetaan huomioon, että oppilas valikoi ulkomaailmasta tulevaa informaatiota aiemman tietorakenteensa perustalta, jäsentää sitä aikaisempien taitojensa ja tietojensa pohjalta ja *rakentaa* näin kuvaa maailmasta ja itsestään tämän maailman osana.”

”Opetuksessa otetaan huomioon, että oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta.”

”Oppimisen säätelemisessä on tärkeää, että oppilas oppii tarkkailemaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan tiedostaen niihin sisältyvät vahvuudet ja heikkoudet.”

Oppilaan aiempi musiikillinen harrastuneisuus on siis entistä tärkeämpi osa kokonaiskuvaa.

AMP-opetuksessa tämä huomioidaan oppilaiden mahdollisuutena vaikuttaa soitettavaan ohjelmistoon. Oppilaan oppimisen tulee tapahtua seurauksena hänen omasta toiminnastaan, joka taas toteutuu kirjan teoria- ja säveltapailuosiossa. Kirjan tehtävät vaativat omatoimisuutta ja itsenäistä tehtävänratkaisukykyä, ja vastaavat näin tähän vaatimukseen.

Luvun neljä pykälässä seitsemän (§7) esitellään musiikin perustason tavoitteet:

”Musiikin perusteiden sisältöalueet ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen *sekä musiikin historian ja tyylien* tuntemus. Opetus pyritään toteuttamaan vuorovaikutuksessa instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opetuksen kanssa.”

Tähänkin AMP-opetustapa ja Tohtori Toonika- kirja vastaavat melko täsmällisesti. Teoria- ja säveltapailutunneilla musiikkia sekä kirjoitetaan että luetaan, ja kirjan mukana tulevalta levyltä tehdään kuuntelutehtäviä, jotka edustavat varsin monipuolista musiikin kirjoa. Lisäksi teoriatunnin välittömässä yhteydessä on yhteysoittotunti.

Ylen kulttuuriuutisissa uutisoitiin 24.5.2010 musiikkiopiston opintojen keskeyttämisprosentin kasvaneen aiemmasta, joskaan tilastoja ei artikkelin tukena ollut. Artikkelissa, joka on referaatti radiohaastattelusta, oli lainattu Länsi-Helsingin musiikkiopiston rehtoria Liisa Poutasta, joka totesi lukion vievän yhä enemmän aikaa oppilailta. Lopettamispäivät sijoittuvat Poutasen mukaan 13-14 vuoden ikään ja myöhemmin lukioikään. Varhaisnuorten keskeyttäminen selittyy Poutasen mielestä haluun viettää enemmän aikaa kavereiden seurassa. Musiikin harjoittelu vie paljon aikaa, ja tämä aika on pois vapaa-ajasta. Artikkelissa ei mainittu myöhemmin opetuksen pariin palaavien määrää, mutta omakohtaisesti olen huomannut jonkinasteista paluumuuttoa muiden alojen ammatillisen opiskelun aloittamisen yhteydessä.

Referaatissa on lainattu myös säveltäjä Otto Romanowskia, joka peräänkuuluttaa musiikkiopistolaitoksen uudistumisen tarpeellisuuden perään. Romanowskin mukaan musiikkiopiston tulisi olla paikka, jossa opiskellaan tavoitteellisesti ilman päämäärää päätyä ammattilaiseksi. Tavoitteiksi Romanowski erittelee työskentelytapojen opiskelun, yhteismusisoinnin, musiikillisen sivistyksen ja musiikista saatavan nautinnon.

Luku 1, 1 §. Musiikin laajan oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet:

”Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen tulee luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin.”

Onkin mielenkiintoista pohtia mihin uusi opetussuunnitelma tähtää. Vaikka opetussuunnitelmaan on edelleen sisällytetty ammattiopintoihin valmentava tietojen ja taitojen määrävaatimus, voitaneen todeta että musiikki harrastuksena saa yhä enemmän painoarvoa. Yhteismusisoinnin korostaminen ja oppilaslähtöinen tavoitteenasettelu korostavat oppilaan omaa roolia opinnoissa ja niiden etenemisessä.

2.1 Opetusmateriaalina Tohtori Toonika-kirja

Keravan musiikkiopistossa AMP-opetuksen opetusmateriaalina toimii Tohtori Toonika-kirja. Kirja on jaettu kolmeen osaan, jotka vuorollaan käsittelevät

- rytmää
- melodiaa
- harmoniaa

Jokainen osa-alue sisältää kirjoitus-, säveltapailu- ja transkriptiotehtäviä. Melodia- ja harmoniatehtävissä nuotit on alkuvaiheessa korvattu numeroin, asteikon toonika lauletaan numerolla yksi (yy) sekunti kaksi (kaa) ja niin edelleen. Melodialauluissa on myös mahdollista käyttää solmisaatiota tms. esitystapaa. Rytmissä käytetään tavua Taa, kolmimuunteisissa tehtävissä pehmeämpää Daa-tavua. Sujuvamman rytmisen ilmaisuuden saavuttamiseksi kuudestoistaosat lauletaan myös Ta- tai Da-tavulla Ti-tavun sijaan.

Transkriptiot, eli kuullusta musiikista ylöskirjoitetut nuotinnokset, tehdään kirjan ohessa tulevalta CD-levyltä. Levy sisältää lyhyitä kappaleita eri musiikkityyleistä, ja osa-alueesta riipuen niistä nuotinnetaan rytmää, melodiaa tai harmoniaa. Kuten jo aiemmin mainitsin, voi opettaja käyttää myös itse valitsemaansa kuunteluesimerkkejä ylöskirjoitusmateriaalina.

Opetustilassa tulee olla vähintään yksi CD-soitin, mutta opetusmenetelmän joustavuuden kannalta olisi suotavaa että jokaiselle ryhmäläiselle olisi tarjota CD-soitin, kuulokkeet ja laitteistoon integroitu kosketinsoitin. Etenkin pienryhmäopetuksessa jokaiselle oppilaalle tulisi pystyä osoittamaan oma työpiste. Välineistön ei tulisi rajoittaa oppimistilannetta.

Transkriptiotehtävissä oppilas saa käyttää pause-toimintoa vapaasti, ja on suotavaa että opettaja opettaa oppilaille asianmukaisen ajoituksen kuunnellun musiikin pysäyttämiseen. Itse olen sallinut alkuvaiheissa myös oman soittimen tai integroidun kosketinsoittimen käytön kuuntelu- ja laulutehtävien yhteydessä, kuitenkin informoiden oppilasta

pyrkimyksestä ilman apuvälineitä tapahtuvaan toimintaan. Alkuvaikeuksien jälkeen suurin osa siirtyykin toimimaan ilman apuvälineitä.

2.2 Vuorovaikutteista oppimista

AMP-menetelmä on suunniteltu toimimaan parhaiten pienryhmäopetuksena. Ryhmäkoon tulisi olla kahdeksan oppilasta tai vähemmän, joskin opetustapaa voidaan soveltaa myös luennoivaan ryhmäopetukseen. Poikkeuksena pienryhmäopetuksesta kuuntelutehtävät soitetaan isommissa ryhmissä oppilaille yhtäaikaan. Oppilaiden ei tule pienryhmäopetuksessa välttämättä olla teoriaopinnoissaan samassa vaiheessa, joskaan samasta vaiheesta ei koidu haittaa opinnoille. Isompien ryhmien kohdalla oppilaiden olisi hyvä olla suhteellisen samaa tasoa johtuen kuuntelutehtävien yhtäaikaaisuudesta. Tässä mielessä pienryhmäopetus on joustavampaa ja soveltuu pienempien musiikkiopistojen käyttöön paremmin.

Pienryhmäopetuksessa opettaja kiertää luokassa työpisteeltä toiselle arvioiden tehtäviä ja auttaen oppilaita ongelmakohdissa. Omakohtaisesti olen huomannut aktiivisen kiertämisen tuottavan parempaa tulosta, ja myös Tohtori Toonikan toinen kirjoittaja Halkosalmi suositteli tätä metodia. *Opettajan aktiivisuus korreloi mielestäni oppilaiden aktiivisuuteen.* Opettaja pyrkii saamaan oppilaan käyttämään itse oivalluskykyään, eikä anna imitoitavia malleja tehtävän suorittamiseen. Esimerkiksi rytmitehtävässä opettaja voi tuki laulaa uuteen rytmikka-asiaan tutustuttaessa yksittäisiä rytmejä oppilaalle eteen, mutta kirjan tehtäväsivuilla olevat sovellustehtävät oppilas joutuu valmistelevaan ja suorittamaan itsenäisesti. Melodialaulutehtävissä oppilailla voi laulattaa heille tuttuja melodioita numeroin (esimerkiksi Satu meni saunaan numeroin yy-kaa-koo-nee-vii-vii), jolloin oppilas saa numeroilla tapahtuvaan lauluun tutun viitekehyksen.

Kun oppilas onnistuneesti suorittaa säveltapailutehtävän, opettaja merkitsee tehtävän suoritetuksi kirjaan ja oppilas voi edetä seuraavaan tehtävään. Opettaja merkitsee suorituksen myös omaan päiväkirjaansa, jonka pitämisen tärkeyttä pohditaan luvussa 3.4.

Suorittaminen AMP-opetuksessa on sinällään yksinkertaista. Valtaosa tehtäväsivuista sisältää kuusi lukutehtävää ja transkriptiotehtävän. Kun koko sivu on hyväksyttävästi suoritettu, on oppilas ansainnut osasuorituksen tasosuoritteesta. Tasoja on kymmenen, joista tasot 1-3 ovat soitinvalmennustasoisia tietoja ja taitoja mittaavia. Tasot 4-10, jotka kirja kattaa, vastaavat musiikkikoulun oppimäärää. Lisäksi kirjassa on erillisiä notaatiotehtäviä.

Omien kokemuksieni perusteella opettajan aktiivisuus korostuu AMP-opetukselle ominaisessa jatkuvaan tehtävien suorittamiseen perustuvassa oppimisen todentamistavassa. Myöskin omakohtaisten kokemusten perusteella olen huomannut, että oppilaille on ehdottoman tärkeää suorittaa tehtäviä jokaisen oppitunnin aikana. Tämä saa aikaan positiivisen kierteen oppimisessa, eikä lopahtamisia pääse syntymään.

Jos oppilas ei kuitenkaan saa tunnin aikana tehtyä ainoatakaan tehtävää alkaa hänen motivaationsa laskea ja työmoraalinsa kärsiä. Tällaisessa tilanteessa opettajan on syytä huomioida kyseinen oppilas, ja auttaa tämä ongelmakohdan yli. Veli-Matti Halkosalmi totesikin keskustelussamme että *"oppilas oppii itsenäisesti mutta ei ilman opastusta."*

Opettaja on tärkeässä roolissa tekemisen ilmapiirin luomisessa, ja joutuu omien havaintojeni perusteella aktiivisesti kannustamaan oppilaita haastamaan itseään oppimistilanteissa. Kun oppilas omaksuu itse aktiivisen tekemisen kulttuurin, kirjan suorittaminen kohtuullisessa ajassa mahdollistuu ja alkaa tuntua myös oppilaasta mielekkäältä. Kohtuullisena teoriaopintojen valmistumisaikana voidaan pitää noin kuutta vuotta.

2.3 Yhtye motivoivana keinona

Yksi AMP-opetuksen motivointikeinoista on yhtye. Oppilaat ovat aktiivisesti mukana kappalevalintoja tehtäessä, ja kokevat näin saavansa äänensä kuuluviin. Kun oppilaat saavat soittaa yhtyeessä itselleen läheisiä kappaleita motivaatio ja ryhmään sitoutuminen kasvavat.

Kuva 1. Esiintyminen Musiikkikartanossa. (Kuva: Immo Lehto)

Alkuvaiheessa oppilaat lähinnä ehdottavat kappaleita, ja opettaja valitsee ryhmän soittotaidoille sopivat harjoiteltaviksi. Pidemmälle edennyt oppilas kirjoittaa ihannetapauksessa kappaleesta nuotin kuulonvaraisesti alkuperäisestä esityksestä, mutta varsinkin alkuvaiheessa kappaleen nuotintaa opettaja. Myös opettaja voi ehdottaa kappaleita jotka sopivat ryhmän esitettäviksi. On tärkeää, että kappaleet ovat esitettävissä ryhmän taidoilla, mutta kuitenkin haastavat ja opettavat uutta.

Yhtälailla tärkeää on soitettavien kappaleiden nivoutuminen teoriaopintoihin. Oivaltava opettaja voikin oikean paikan tullen käyttää oppilaalle tuttua kappaletta esimerkkinä teoria- tai säveltapailutehtävän ratkaisun avaimena. Tällöin oppilaalle tuttu musiikillinen ilmiö saa oppilaalle myös teoreettisen selityksen.

Yhtyeelle järjestettävät säännölliset esiintymiset takaavat oppilaiden mielenkiinnon säilymisen. Olisikin suotavaa että jokainen yhtye esiintyisi ainakin kerran lukukaudessa. Omakohtaisesti olen huomannut useampien esiintymisien tiivistävän ryhmähenkeä ja näin parantavan ryhmän toimivuutta. Keravan musiikkiopiston esiintymiskäytännöistä lisää luvussa 4.4.

3 AMP-OPETUKSEN ARVIOINTIA

Koska AMP on opetusmenetelmänä Keravan musiikkiopistossa uusi, on mielestäni aiheellista pohtia sen heikkouksia ja vahvuuksia. Lähestyn asiaa aluksi taulukkomuodossa (taulukko 1), jonka jälkeen käsittelem aihetta erillisissä luvuissa.

Olen käynyt keskusteluja Tohtori Toonika-kirjan toisen kirjoittajan Veli-Matti Halkosalmen, sekä usean muun AMP-opetusta antavan opettajan kanssa (Liite 1). Seuraavat arviot perustuvat sekä omiin kokemuksiini ja näkemyksiini, että em. keskusteluissa esiin nousseisiin asioihin.

3.1 SWOT-analyysi AMP-menetelmästä

Taulukko 1. Swot-analyysi amp-menetelmästä.

<p>VAHVUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> •Mahdollistaa nopean etenemisen •Palkitsee jatkuvan työnteon •Käytännönläheisyys 	<p>HEIKKOUEDET</p> <ul style="list-style-type: none"> •Oppilas jämähtää paikalleen •Oppilas ei kykyne itsenäiseen työnteekoon •Oppilas ei sitoudu työnteekoon
<p>MAHDOLLISUUDET</p> <ul style="list-style-type: none"> •Yhtye motivoivana tekijänä •Vertaisohjaus •Ryhmätyökyvyn ja itsenäisen opiskelutaidon kehittyminen 	<p>UHAT</p> <ul style="list-style-type: none"> •Soittotaidoiltaan tai ikäjakaumaltaan epätasaiset ryhmät •Sisäsyntyisen motivaation puute •Loppukokeen peloitteen puuttuminen

3.2 Opetustavan vahvuuksia

Omasta mielestäni AMP-opetustavassa on huomattavan paljon vahvuuksia. Tohtori Toonika-kirjaa käyttäessä teoria ja säveltapailu ovat varsin lähellä rytmimusiikin käytäntöjä, ja oppilaat oppivat jo nuorina musiikkilajille ominaisia ilmiöitä. Esimerkiksi uusien kappaleiden opettelu ei nykyaikana välttämättä tapahdu valmiista nuottikuvasta, vaan soittajan täytyy oppia kappale kuuntelemalla kappale tallennetta käyttäen. Tohtori Toonika-kirjaan integroidut transkriptiot tehtävät valmentavat juuri tämän kaltaiseen kappaleiden oppimiseen.

Päinvastaisesti oppiminen voi tapahtua oppilaan jo osaaman asian kautta. Usein oppilaat osaavat soittaa kappaleita, mutta niiden analysointi on heille mahdotonta. Tällaisissa tapauksissa opettaja voi käyttää oppilaiden suosikkikappaleiden osia teoriaesimerkkien antamisessa, jolloin oppilaalla on opetettavasta asiasta jo valmis kuulokuva. Kuulokuvaan lisätään siis teoreettinen nimilappu. Tämä nopeuttaa ja syventää oppimiskokemusta, jonka lisäksi tuo teorian lähemmäksi oppilaan omaa musiikillista maailmaa.

AMP-opetustavassa oppilaalla voi olla sama opettaja sekä pääinstrumentissa, teoriaopinnoissa sekä yhtyeessä. Tällaisessa tapauksessa oppilastuntemus syvenee, ja johtopäätökset oppilaan vahvuuksista ja heikkouksista ovat täsmällisempiä. Tämä taas auttaa opettajaa valitsemaan oppilasta kehittäviä osa-alueita opiskeltavaksi kullakin tunnilla.

Koska Tohtori Toonika-kirjaa käytettäessä oppimista todennetaan joka tunti yhden loppukokeen sijaan oppilas ei joudu tilanteeseen, jossa koko vuoden työ valuu hukkaan yksittäisen epäonnistumisen sattuessa. Tämän lisäksi varsinkin peruskoulu- ja lukioikäisillä oppilailla koeviikot ovat todella raskaita, eikä koetaakan lisääminen palvele mielestäni mitään tarkoitusta. Jokatuuntinen etenemisen todentaminen ja tavoitteellisuus auttaa myös oppilaiden opintoihin sitoutumisessa ja vähentää näin poissaoloja.

Jos oppilas on motivoitunut ja halukas harjoittelemaan teoria- ja säveltapailutehtäviä myös kotona, mahdollistuu nopea eteneminen opinnoissa. Tunneittain tapahtuva tehtävien

suorittaminen, ja tätä kautta opinnoissa eteneminen, antaa tilaisuuden suorittaa teoria- ja säveltapailuopinnoista huomattavasti suositeltua noin kuutta vuotta nopeammin. Työteliäät ja lahjakkaat oppilaat siis pystyvät välttämään hitaampien odottelun, eikä turhautumisia hitaasta etenemisvauhdista pääse syntymään. Lisäksi hitaampien kohdalla opetus ei etene liian nopeasti eikä kukaan putoa kelkasta. Oppilaat määräävät siis itse etenemisvauhtinsa.

Vanhamuotoisessa säveltapailun opetuksessa kaikki lauloivat samoja tehtäviä vuorollaan. Tämän menetelmän varjopuolena voidaan pitää imitaatioon perustuvan suorittamisen vaaraa. Nopeakorvainen oppilas omaksuu laulutehtävän kuullessaan sen oppilastoveriltaan, eikä näin joudu kohtaamaan varsinaista prima vistana⁴ tapahtuvaa laulutehtävää kuin kerran, pari tunnissa. Tohtori Toonikaa käyttäessä oppilaat ovat etenemisessään yleisesti ottaen eri kohdissa, jolloin tällaista imitointia ei pääse tapahtumaan. Tämä merkinnee oppilaan joutumista haastavan nuotinlukutilanteen eteen useammin kuin vanhassa järjestelmässä, ja näin rutiini tehtävien itsenäiseen suorittamiseen kehittyä vanhaa järjestelmää nopeammin.

Itsenäisissä työpisteissä tapahtuva opiskelu auttaa myös opettajaa täsmällisempien ja yksilöllisempien ohjeiden antamisessa oppilaalle. Opettaja tuntee oppilaan tarkasti, ja osaa oppilastuntemuksen perusteella pureutua senhetkisen ongelman ytimeen. Oppilaalle taas ei jää mustia aukkoja asiakokonaisuuksiin koska hän saa aina henkilökohtaista ohjausta opettajalta. Kun oppilas ei jää epätietoiseksi oppimisprosessi nopeutuu ja syvenee.

Itse koen myös Tohtori Toonika-kirjan opettajan oppaan mukana tulleen päiväkirjan hyväksi työkaluksi oppilaiden opintojen edistymistä seurattaessa. Päiväkirjassa on seurantaruudukko eriteltynä rytmiä, melodiaa ja harmoniaa varten. Oma tapani on merkitä em. ruutuihin oppilaan kullakin tunnilla tekemä sivu, jolloin seuraavalla viikolla saan ohjeistettua hänet joko jatkamaan keskeneräiseksi jäänyttä tehtävää, tai patistettua uuden haasteen kimppuun. Päiväkirjasta tulee siis ilmi oppilaan kokonaisvaltainen

---

4 Ensinäkemältä tapahtuva laulusuoritus

edistyminen, ja opettaja voi sopivissa paikoissa ohjalla oppilasta tälle hyödyllisiä tehtäviä kohti.

Uutena huomiona opetustavan vahvuudesta on ollut ryhmissä tapahtunut oppimiskulttuurin tarttuminen vanhoista uusiin oppilaisiin. Syksyllä 2010 Keravalla ryhmät sekoittuivat aikataulusyistä siten, että kaikkiin ryhmiin päätyi sekä vasta-alkajia että pidempään opiskelleita. Uudet oppilaat omaksuivat vanhoilta oppilailta oppimismetodiin liittyvän itsenäisen tekemisen kulttuurin hyvin, eikä aiemmin ilmenneitä hankaluuksia opiskelumethodin ymmärtämisessä ole ollut juurikaan. Tämä on mielestäni parantanut uusien oppilaiden keskittymistä, ja tätä kautta opintojen alkuvaiheen edistymistä huomattavalla tavalla.

3.3 Opetustavan heikkouksia

AMP-opetusmetodissa on myös heikkouksia. Metodi vaatii oppilaalta aktiivista otetta opintojen eteenpäin saattamisessa, eikä passivisella osallistumisella pärjää. Koska loppukoetta ja sen tuomaa peloitetta ei ole, voi oppilas myös kuvitella opintojen etenevän itsestään eikä tehtävien suorittaminen maistu. Opettajan tulee aktiivisesti ohjeistaa ja rohkaista tällaisia oppilaita käärimään hihat ja käymään tehtävien kimppuun.

Nykyaikana valtaosalla oppilaista on lukuisia harrastuksia, eikä musiikilla ole erityisasemaa harrastusten joukossa. Pahimmillaan musiikin ja sen perusteiden opiskelu on kuin judo- tai koripalloharrastus joiden harjoituksissa kyllä käydään, mutta vapaaehtoinen harjoittelu voi olla satunnaista tai olematonta. Tällaiset oppilaat tulisi innostaa musiikkiin ja sen perusteiden opiskelusta erilaisten motivaattoreiden, esimerkiksi oppilaiden omien esiintymisten tai äänitysten voimin. Motivaatiota lisää myös oppilaiden omien suosikkikappaleiden käyttö opetusmateriaalina.

Ryhmien toimivuus saattaa myös muodostua ongelmaksi. Jos ryhmä on kovin eritasoinen soittotaidoiltaan, saattaa se aiheuttaa sosiaalisia ristiriitoja ja varsinkin etevämpiä soittajien turhautumisia. Ryhmässä voi olla myös jäsen, joka omalla sitoutumisella

puutteellaan tai silkalla poissaolollaan syö ryhmähenkeä ja näin omalta osaltaan hankaloittaa muiden etenemistä yhtye- ja teoriaopinnoissa. AMP-opetus on varsin yksilökeskeistä, ja ryhmien pienuudesta johtuen jokainen ryhmän jäsen tuo persoonansa tunnille niin hyvässä kuin pahassa. Jos oppilaalla on huono päivä, ei se jää keltään huomaamatta. Tätä ei välttämättä voida pitää heikkoutena, koska AMP-opetus tähtää kehittymiseen ryhmänä, ja huonot päivät ovat inhimillisiä ja näin osa ryhmässä olemisen arkea.

Pienissä musiikkiopistoissa myöskin ikäjakauma voi aiheuttaa päänvaivaa. Keravan musiikkiopiston tapauksessa laulajat ovat keskimäärin vanhempia kuin soittajat, ja joidenkin oppilaiden kohdalla tämä aiheuttaa hankaluuksia. Musiikillisesti laulajat ja soittajat ovat kuitenkin melko samalla viivalla, ja tämä toimiikin hyvänä perusteluna ryhmäjaolle.

Jonkinlaisena heikkoutena teoriaopetuksessa voitaneen pitää ison loppukokeen puuttumista. Kun oppilaan pään päällä ei roiku loppukokeen tuomaa uhkaa, voivat heikoimmat ja laiskoimmat lykätä tehtävien tekemisen aloittamista lähes loputtomiin. Myöskin sinänsä ahkerat, mutta hitaasti etenevät kärsivät ison loppukokeen puutteesta. Oppilas kokee etenemisen tunnetta vaikka selviäisikin isosta kokeesta vain rimaa hipoen. Tällaisille oppilaille luvussa 3.2 mainittu oman opintopäiväkirjan pito antaa perspektiiviä ja konkretiaa opintojen etenemisestä.

3.4 Opettaja AMP-opetuksessa

AMP-opettajalle tärkeitä ominaisuuksia ovat hyvä yhtyesoitinten perustuntemus ja soittotaito, opettajan oma kokemus muusikkona sekä ulospäinsuuntautunut persoona. Lisäksi opettajalla täytyy olla sujuva osaaminen musiikin teoriassa ja säveltapailussa.

Teoria- ja säveltapailutuntien toimivuus vaatii opettajalta aktiivista työpanosta. Monilla oppilaista on vaikeuksia päästä alulle tehtävien harjoittelussa tuntitilanteessa, ja opettaja

onkin tärkein lähtösignaalin antaja. Kun oppilaille on tarpeeksi usein tehty selväksi, että tehtävien teko alkaa välittömästi tunnin alussa muodostuu tästä heille rutiini. Opettajan aktiivisuus näkyy myös työpisteeltä toiselle tapahtuvassa oppilaiden etenemisen tarkkailussa myös silloin, kun oppilaat vasta harjoittelevat tehtäviä.

Instrumenttiopetuksesta poiketen myös järjestyksen ylläpitoon menee varsinkin nuorempien oppilaiden kanssa aikaa, ja opettajan täytyy ottaa itselleen auktoriteetti ryhmän edessä, muutoin tunnit eivät etene toivotulla tavalla. Opettaja sanookin aina viimeisen sanan. Opettajan tulee myös olla hyvin aktiivinen teoriatunneilla ja *opettajan* täytyy ottaa vastuu tunnin ja oppilaan etenemisestä. Oppilasta ei saa jättää oman onnensa nojaan!

Oppilaalle täytyy luoda tunne tekemisestä ja sen tärkeydestä. *Suoritusmerkintä tulee ansaita joka kerran.* Jos oppilas esimerkiksi lukee rytmin sinänsä oikein, mutta sykkeen ylläpitämisessä on ongelmia, toistetaan suoritusta kunnes rytmi ja syke ovat synkronoidut. Myös jatkuvan etenemisen tärkeys on huomattavaa. Oppilas turhautuu nopeasti jos etenemistä ei tapahdu joka tunnilla, tällaisessa vaarassa olevaa oppilasta on puskeettava suorittamaan edes yksi tehtävä hänelle vaikean tunnin ollessa kyseessä.

Oppilaan eteneminen teoriatunneilla on syytä kartoittaa tarkasti Tohtori Toonikan opettajan oppaan ohessa tulevaan päiväkirjaan. Päiväkirjaan on mahdollista eritellä eteneminen sivumääräisesti jokaisessa osa-alueessa, joten suoritusmerkinnät ja -päivämäärät antavat varsin tarkkaa informaatiota oppilaan lukukauden kulusta. Tästä on iloa etenkin palautetuntien⁵ yhteydessä. Oppilaan etenemisvaiheen arviointi helpottuu myös tarkkojen merkintöjen ansiosta, ja auttaa opettajaa myös kesken lukukauden tapahtuvassa oppilaan tilanteen arvioinnissa. Jos oppilas vaikuttaa passiiviselta, eikä suoritusmerkintöjä menneiltä viikoilta ole, on motivointi paikallaan.

Oppilaan eteneminen merkitään myös oppikirjaan opettajan puumerkillä ja päivämäärällä. Jos oppilas joutuu jostain syystä vaihtamaan ryhmää, on hyvä että eteneminen on tarkasti

---

⁵ Keravan musiikkiopiston AMP-opinnoissa jokaisen lukukauden päättää kolmikantainen palautetunti oppilaan, vanhemman ja opettajan kesken

dokumentoitu myös oppilaan omaan kirjaan. Tämän ansiosta vältetään päällekkäiseltä suorittamiselta, joka turhauttaa oppilasta. Opettajan puumerkillä eteenemisen merkitseminen toimii myös kontrollointina.

Itse olen lisäksi pyytänyt oppilaita kirjaamaan omaa etenemistään kirjan tyhjille takasivuille tai omaan ansiokansioon⁶ lisätäkseen konkretiaa etenemisen omaehtoisessa seuraamisessa. Tämä on mielestäni edesauttanut suoritusmotivaation kohoamista ja selkeyttänyt monelle omaa tilannettansa opintojensa etenemisessä. Oppilas näkee edityneensä tunnista toiseen, ja kokee jatkuvaa etenemisen tunnetta.

Bänditunneilla opettajan kokemus muusikkona tulee kuvaan mukaan. Jos opettajalla on runsaasti yhtyesoitto- ja ryhmässä toimimisen kokemusta on yhtyeen ohjaaminen helpompaa kuin sellaiselle, jonka ei ole koskaan tarvinnut toimia musiikillisen ryhmän osana. Yhtyeissä toiminut opettaja tietää mitkä asiat ja kappaleet toimivat milläkin ryhmällä ja osaa näin luontevasti ohjata yhtyeitä kohti toivottua lopputulemaa.

Myös yhtyesoittimien tuntemus ja soittotaito on tärkeä tekijä varsinkin nuorempien oppilaiden ja vasta-alkajien ohjaamisessa. Valtaosalla nuorista oppilaista on vielä paljon tekemistä jo pelkän instrumenttihakinnan kanssa, eikä opettaja voi olettaa instrumenttiopetuksen keskittyvän pelkästään AMP-ohjelmiston harjoitteluun. Tämän lisäksi Keravan musiikkiopistossa instrumenttiopetus etenee omaa polkuaan, jolloin usein ainoa oppia antava taho on nimenomaan AMP-ryhmän opettaja. Tällöin opettajan tulisi hallita vähintäänkin perustaidot eri soittimista.

Lisäksi opettajalla tulisi olla kyky luoda yhtyeen tason mukaisia sovituksia sekä nuottien että verbaalisen opastuksen muodossa. Jotkin soitinryhmät vaativat varsin tarkat nuotit selviytyäkseen soitettavasta kappaleesta. Tietylainen sovituksellinen luovuus on myös tarpeen kun käsitellään mieslaulajan laulamaa heavy metal-klassikkoa yhtyeellä, jossa on tavanomaisen kokoonpanon (kitara, basso, rummut ja kosketinsoittimet) rinnalla tyttölaulaja, kaksi saksofonia ja viulu.

---

⁶ Keravan musiikkiopistossa jokainen oppilas saa ansiokansion, johon opettaja ja oppilas voivat kirjata merkittäviä opiskelutapahtumia.

Edistyneempien yhtyeiden kanssa opettajan oma musiikillinen kokemus auttaa taiteellisen ilmaisun kehittämiseen. Näiden ryhmien kanssa opettajan musiikillisen tietämyksen laaja-alaisuus tulee tarpeeseen, ja juuri tähän laaja-alaiseen musiikin ja sen estetiikan tietämykseen Metropolian pop/jazz-opiskelijoita mielestäni koulutetaan varsin hyvin.

4 AMP-OPETUS KERAVAN MUSIIKKIOPISTOSSA

Keravan musiikkiopiston on perusti Liisa Winberg vuonna 1980. Tällä hetkellä rehtorina toimii Eeva Viitasalo-Korolainen. Pop/jazzopetusta Keravalla on annettu vuodesta 1985 lähtien. Kevyen musiikin opetuksen organisoinnista päävastuun ovat kantaneet Immo Lehto ja Raimo Ahonen. On huomattavaa, että Keravalla pop/jazz-musiikin opetuksella on pitkät perinteet, Keravalla pop/jazzopetusta alettiin antamaan kolmen ensimmäisen musiikkiopiston joukossa, ja monet koulun entisistä oppilaista ovat arvostettuja ammattilaisia musiikkikentässä Suomessa ja ulkomailla.

Tällä hetkellä koulussa on oppilaita noin 1000, joista noin 120 opiskelee pop/jazz-musiikkia. Opettajia on 50 joista 12 opettaa rytmimusiikin puolella. AMP-opetusta antaa kaksi opettajaa, AMP-ryhmiä on kuusi joissa oppilaita on noin 35. Toimenhaltioita pop/jazzopetuksessa on yksi, yhteispäätoimisia tuntiopettajia viisi.

Keravan musiikkiopistossa AMP-opetus koskee pelkästään teoria- ja yhtyeopintoja. Instrumenttitutkinnot suoritetaan vanhamuotoisesti tutkintolautakunnan edessä, yhtyeen kanssa esiinnyttäen tutkintotilanteessa ensimmäisen kerran suorittaessa 3/3-tutkintoa. Tutkintosisällöt noudattavat vanhamuotoisen instrumenttiopetuksen vaatimuksia.

Pop/jazz konservatoriossa oppilaiden eteneminen opinnoissa vahvistetaan tasokonserteilla, jotka tapahtuvat kun oppilas saavuttaa tason 10 (3/3-taso) ja tason 14 (I-taso) instrumenttiopinnoissaan. Tällä hetkellä Pop & Jazz Konservatoriossa instrumenttiopettaja vastaa tasovalvonnasta, ja kun oppilas on teknisiltä ominaisuuksiltaan valmis, esiintyy hän tasokonsertissa. Tasokonsertissa oppilas esiintyy yhtyeen kera, joka esittää viitisen kappaletta pituudesta riippuen. Konsertin yleisössä on raati, joka arvioi oppilaan suorituksen. Taiteellisesta osuudesta ei anneta erillistä arvosanaa, vaan todistukseen tulevan arvosanan määrittää oppilaan eteneminen soittotunneilla.

4.1 Opetustilat Keravan musiikkiopiston AMP-opetuksessa

Aiemmin AMP-opetus tapahtui paikallisen musiikkiluokat sisältävän ala-asteen tiloissa. Teoria- ja säveltapailuluokkana toimi tietokonehuone, jossa jokaisella oppilaalla oli käytettävissään tietokone, kuulokkeet ja midi-kosketinsoitin. Alkuvaiheissa opetustilan käyttövarmuus oli varsin huono, mikä aiheutti runsaasti aiheellisia valituksia. Yhtyetilana toimi tavallinen koululuokka, jonka varusteina olivat PA-vahvistin, sähkörummut ja bassovahvistin. Koska kyseessä oli ala-asteen luokahuone, laitteiden toimivuus oli varsin satunnaista ja osa tunneista kului esimerkiksi toimivia piuhjoja etsiessä.

Syksyllä 2010 saatiin opetustiloihin huomattava parannus, kun koko AMP-opetus siirtyi rytmimusiikin käyttöön varattuun Musiikkikartanoon. Opetustilana toimii pienen puukoulurakennuksen juhlasali, joka on noin 12 metriä pitkä ja kahdeksan metriä leveä. Huonekorkeus on noin neljä metriä, joten tila on opetuskäyttöön mukavan avara olematta kuitenkaan kolkko. Saliin mahtuukin mukavasti ääntä, joka mahdollistaa soittamisen kohtuullisella äänenvoimakkuudella ilman sekaannuttavia heijasteita.

Laitteiston laatu ja toimivuus parantui huomattavasti, ja koska käyttö on jatkuvasti valvottua, välineet pysyvät myös ehjinä. Oppilaille muutos toi vastuun oman instrumentin äänenvoimakkuuden kontrolloimisesta, joka on merkittävä osa muusikkoutta.

Suuri edistysaskel otettiin myös työasemien varustuksessa. Opisto hankki oppilaiden käyttöön kuusi iMac-tietokonetta, joiden toimivuus on ollut huomattavasti aiempia tietokoneita vakaampaa. Lisäksi uudet työasemat mahdollistavat musiikkiteknologian opetuksen aloittamisen Keravalla.

Lisätuna Musiikkikartanossa tapahtuvassa opetuksessa on synergia instrumenttiopettajien kanssa. AMP-opetuksen aikana saman katon alla on mm. pianon- ja rumpujensoiton opetusta sekä laulunopetusta. AMP-opettaja voikin lähettää esimerkiksi pianistioppilaan kysymään pikaisesti yksityiskohtaisempaa neuvoa omalta instrumenttiopettajaltaan, jolloin oppilas saa parasta mahdollista opastusta välittömästi.

4.2 Esiamp ja opintopolku Keravan musiikkiopistossa

Keravan musiikkiopisto on tarjonnut AMP-opetusta vuodesta 2007 alkaen. Alussa kaikki uudet oppilaat otettiin suoraan AMP-järjestelmään mukaan, ja huomattiin nopeasti että joidenkin oppilaiden sitoutumisen puute ja poissaolot söivät yleistä työmoraalia.

Keravalla tämä ongelma on siirtymäkaudella uuteen järjestelmään pyritty ratkaisemaan esiamp-opetuksella, AMP-opetukseen valmentavalla opintojaksolla, jossa oppilaiden kykyä sopeutua opetustapaan tarkkaillaan. Jos oppilas osoittaa kykyä ja halua edistyä opinnoissaan saa hän joulun jälkeen opetusta viikottain myös AMP-yhtyeessä. Jos oppinnot eivät taas tunnu etenevän, jatkaa hän opintojaan esiampissa ja periodiyhtyeessä. Lukuvuoden päättyessä keskustellaan vanhempien kanssa opintomenestyksestä ja sen jatkotavasta.

Keravalla onkin pohdittu lyhyen sisäänpääsykokeen vaihtoehtona järjestelmää (Liite 3), jossa sisäänpääsykokeella pyrittäisiin valmennusoppilaaksi. Valmennusoppilaan päätyminen varsinaiseksi oppilaaksi vaatisi sekä esiamp- että instrumenttiopettajan suositukset.

Oppilaat, jotka eivät valikoidu suoraan varsinaisiksi oppilaiksi saisivat mahdollisuuden aloittaa valmennusoppilaina. Valmennusoppilaat osallistuvat instrumenttituntinsa lisäksi esiamp-tuntiin sekä periodiyhtyeeseen. Valmennusoppilailta ei tällä hetkellä peritä erillistä maksua esiamp-tunneista.

Esiamp-opetus koostuu yhdestä 60 minuuttia kestävästä teorianunnista viikossa, jossa opetellaan Tohtori Toonika-kirjan vaatimaa itsenäistä oppimistapaa.

Kokemukset esiamp-opetuksen kautta varsinaisiksi oppilaiksi päässeiden kohdalla ovat olleet subjektiivisen näkemykseni mukaan olleet rohkaisevia. Oppilaat, jotka on otettu varsinaisiksi vasta koeajan jälkeen ovat mielestäni osanneet arvostaa oppilaspaikkaansa paremmin. Myöskin työskentelymotivaatio on ollut näillä oppilailla hyvällä tasolla.

Taulukko 2. Opintopolkuehdotus Keravan musiikkiopiston rytmimusiikkiopetuksessa.

	Teoria	Musiikkitieto	Instrumentti	Yhtye
11-14 (I)	Luento	MT2	I	Tutkinto
9-10 (pt3)	AMP	Mt1	pt3	AMP
7-8 (pt2)	AMP	(Mt1)	pt2	AMP
4-6 (pt1)	AMP		pt1	AMP
4	esiamp		Valmennus	Periodi
Alle 4	-	-	-	-

Mallissa valmennusoppilaalla olisi samat etenemismahdollisuudet kuin suoraan varsinaiseksi oppilaaksi valitulla, ja oppilaitoksen kannalta valmennusoppilaasta tehtävät johtopäätökset motivaation ja ahkeruuden osalta ovat täsmällisemät kuin 15 minuutin pääsykokeen perusteella tehdyt.

Valmennusoppilaana taloon tullut AMP-oppilas ansaitsee työllään paikkansa, ja kokee varsinaisena oppilaana olemisen palkintona tehdystä työstä. Keravalla tästä etenemismallista koituneesta sitoutuneisuuden kasvamisesta on varsin myönteisiä kokemuksia.

Tällä hetkellä myös nykyisessä sisäänottomallissa lähes kaikki oppilaat aloittavat esiampissa, jossa oppilaalla on täysi keskittymisrauha uuden oppimistavan omaksumiseen.

Oppilaat, jotka eivät osoita riittävää kypsyyttä ja sitoutumiskykyä jatkavat opintojaan esiamp-ryhmässä lukuvuoden loppuun, ja tämän jälkeen avoimella puolella instrumenttiopinnoissa ja periodiyhtyeessä. Avoimella puolella opetusta ei tueta valtion taholta, joten se on kalliimpaa.

Varsinaisiksi oppilaiksi hyväksytyt saavat opetusta teoriassa ja yhtyeopinnoissa yhteensä 105 minuuttia.

4.3 Instrumenttiopetuksen järjestäminen Keravan musiikkiopistossa

Keravan musiikkiopistossa instrumenttiopetusta ei siis ole integroitu AMP-opetukseen. Oppilaat todentavat edistymisensä instrumenttiopinnoissa kurssitutkinnossa, jossa soitetaan asteikkoja, sointuja, etydejä ja soolokappaleita ns. vanhamuotoisen järjestelmän mukaan. Kurssitutkinnot on Keravan musiikkiopistossa jaettu tasoihin pt1, pt2, pt3 ja I, joissa pt1 vastaa AMP-opetuksen tasoja 4-6, pt2 tasoja 7-8, pt3 tasoja 9-10 ja I tasoja 11-14.

Vastuu oppilaan ohjelmiston haasteellisuuden riittävydestä on omalla instrumenttiopettajalla, eikä Keravalla ole nähty tarpeelliseksi luoda tiukkoja kappalevaatimuksia ohjelmistolle, kunhan ohjelmisto on tarpeeksi laaja ja haastava kurssitasoon nähden. Teknisellä osa-alueella noudatetaan Pop & Jazz Konservatorion vuoden 2004 mukaista vaatimustasoa melko tarkasti. Kurssitutkinnon yhteydessä oppilas saa suullisen ja kirjallisen palautteen kolmihenkiseltä lautakunnalta, jonka lisäksi pt3 ja I-kursseista oppilaalle annetaan numeraalinen arviointi (1-5) sekä taiteellisesta osasta että prima vistasta.

Pt1 tason oppilaille annetaan pääsääntöisesti 30:n minuutin tunteja, oppilaille jotka suorittavat Pt1-tutkinnon ovat oikeutettuja 45 minuutin opetukseen viikottain. Avoimella puolella ja soitinvalmennuksessa viikottainen opetusmäärä on 20 minuuttia.

Instrumenttiopetuksen järjestämisessä on suurin ero Keravan musiikkiopiston ja Pop & Jazz Konservatorion välillä. Pop & Jazz Konservatoriossa teknisten valmiuksien kehittymisestä ja pääosasta näiden valmiuksien kehittymisen palautteesta antaa oma opettaja. Pop & Jazz Konservatorio käyttää teknisten valmiuksien mittarina opintomatriisia. Matriisiin on koottu instrumentille olennaisten tietojen ja taitojen luettelo, jota oppilaat suorittavat pala kerrallaan. Suorituksen hyväksymisestä päättää yhdessä oppilaan kanssa oma opettaja. Kun oppilas saavuttaa suorituksissaan tietyn lukumäärän siirtyy hän tasoissa ylöspäin. Kun oppilas saavuttaa teknisissä valmiuksissa tason kymmenen on hänellä mahdollisuus suorittaa tasoa vastaava taiteellinen konserttiosuus eli

näyttötutkinto, joka koostuu kolmesta AMP-yhtyeen kanssa esitettävästä kappaleesta. Tämä toistuu tasolla 14, jolloin kappaleita esitetään viisi.

Matriisissa olevat opeteltavat asiat ovat esimerkiksi sointuja, asteikoita, instrumentin erityistekniikoita tai jollekin musiikkityylille ominaista osaamista vaativia asioita. Sinänsä opeteltavat asiasisällöt eivät muutu, oppilaille opetetaan edelleen samoja asioita aiempia metodeja käyttämällä. Tällainen metodi on esimerkiksi transkriptiosta tapahtuva kappaleen tulkitseminen.

Uudistuksen tarkoituksena on ollut lisätä arvioinnin läpinäkyvyyttä. Aiemmassa järjestelmässä arviointi on annettu yhden kurssitutkintosuorituksen perusteella, kun tässä järjestelmässä arviointi on jatkuvaa. Samoin kuin teorian ja säveltapailun opetuksessa osaaminen todennetaan pieninä paloina. Poikkeuksena aiempaan on siis arviointiperusteiden muuttuminen opintomatriisin perusteella tapahtuvaksi sekä oppilaan itsearvioinnin mukaantuonti.

Numeraalinen arviointi annetaan tasoista 10 ja 14. Arvosana perustuu opintomatriisissa olevien suoritusten määrään. Esimerkiksi 55/70 suoritusta tehnyt oppilas pääsee tekemään kymppitason konsertin, mutta koska hän ei ole suorittanut kaikkia matriisin vaatimia tehtäviä, arvosanaksi jää neljä (4). Taiteellisesta osasta ei anneta erillistä numeraalista arviota, vain suullinen palaute. Suullista arviointia annetaan myös matineoiden ja esiintymisten yhteydessä.

Omasta mielestäni Keravan musiikkiopiston tämänhetkinen tapa järjestää instrumenttiopinnot on riittävä ja toimiva, eikä instrumenttiopetuksen uudelleenjärjestelyllä saataisi välttämättä haluttua etua vanhaan järjestemään nähden. Pop & Jazz Konservatorion uusi opintomatriisijattelu läpinäkyvyydessään on kuitenkin mielenkiintoinen, ja sen kehittyessä olen valmis harkitsemaan kantaani uudelleen.

4.4 Vähintään kaksi esiintymistä lukuvuodessa

Keravalla jokaisella AMP-yhtyeellä on vähintään kaksi esiintymistä lukuvuodessa. Esiintymiset tapahtuvat rytmimusiikkiopetuksen toimintaviikolla, Swengijengiviikolla. Toimintaviikolla yksityistunnit korvautuvat konserteilla ja workshopeilla eri soitinryhmien kesken. Oppilaat, jotka eivät soita yhtyeessä esiintyvät toimintaviikon aikana matineoissa.

Lisäksi opiston yhtyeet esiintyvät Keravan kirjastossa, paikallisen musiikkiliikkeen perustamassa klubissa sekä päätöskonserteissa. Kerran vuodessa valikoidut musiikkiopiston yhtyeet esiintyvät Keravan yläasteikäisille tapahtumassa, johon osallistuvat vuorollaan kaikkien yläasteiden oppilaat. Kerralla paikalla on yleisöä 250 ihmistä, joten oppilaat saavat kokemusta hieman isommalle yleisölle esiintymisestä. Konserttitapahtumassa on viisi esiintymistä kahden päivän aikana, joten monien oppilaiden esiintymisten määrä voi monikertaistua lyhyessä ajassa.

Kuva 2. Esiintyminen koululaiskonsertissa. (Kuva: Immo Lehto)

AMP-opetusta annetun kolmen vuoden aikana olen huomannut tietynlaista turtumista pelkkiin Swengijengi-viikon esiintymisiin, ja koen että oppilaat kaipaavat isompia esiintymistapahtumia saadakseen lisäenergiaa opintoihinsa. Konserttituottajan tai muun sellaisen organisaatioelimen sisällyttäminen Keravan musiikkiopiston toimintaan lisäisi oppilaiden mahdollisuuksia päästä esiintymään isommalle yleisölle, ja nostaisi myös koko musiikkiopiston julkisuuskuvaan keravalaisten keskuudessa.

Esiintymiset, ja varsinkin isolle yleisölle tapahtuvat esiintymiset ovat erinomainen tapa motivoida nuoria ja vanhempiakin oppilaita. Kun harjoittelemiselle on selkeä tavoite, muuttuu tekeminen mielekkääksi eikä harjoittelu tunnu puuduttavalta. Motivointia voisi lisätä myös yhtyeiden soiton tallentaminen studioympäristössä, mutta ainakaan toistaiseksi Keravalla ei studiopäiviä ole.

4.5 Vanhempien rooli

Jokaiselle Keravan musiikkiopiston AMP-oppilaalle annetaan henkilökohtainen palaute opintojen etenemisestä lukukauden lopussa. Palautetilanteessa on läsnä opettaja, oppilas ja toinen oppilaan vanhemmista. Palautteessa tarkastellaan oppilaan opintojen etenemistä opettajan päiväkirjaan merkittyjen suoritusten valossa sekä analysoidaan oppilaan roolia osana yhtyettä. Koska AMP-opetusmenetelmä on teoriaopetukseltaan hyvin yksilökeskeinen ja näin oppilaan itsenäiseen työskentelyyn painottuva, kodin tuki on varsinkin nuorten oppilaiden kohdalla huomattavan tärkeää. Vanhempien on sisäistettävä opinnoissa etenemiseen vaadittava työpanos, ja rohkaistava oppilasta itsenäiseen työskentelyyn myös kotona. Koska tunneilla vietettävä aika on varsin vähäistä, on kotitöiden merkityksen korostaminen huomionarvoista.

5 OMIA KOKEMUKSIA AMP-OPETTAJUUDESTA

Kun aloitin toiminnan AMP-opettajana Keravan musiikkiopistossa, olin käynyt AMP-opettajan sijaisena Pop & Jazz Konservatoriossa muutamia kertoja. Tiesin siis suurpiirteisesti mistä on kyse, mutta tarkka tieto työstä ja sen suorittamistavoista puuttui. Minkäänlaista koulutusta tai opastusta en työhön saanut, ja jälkikäteen ajatellen koulutus olisi ollut itselle ja tuleville opettajille paikallaan.

5.1 Omia huomioita AMP-teorian opettamisesta

Alkaville ryhmille olisi tärkeää selvittää, missä ja miksi he ovat. Pääsykokeissa joka ikinen kokelas vakuuttaa olevansa kiinnostunut teoriasta ja säveltapailusta, mutta vasta aika näyttää todellisen kiinnostuksen tason, ja tässä Keravan esiamp toimii mainiosti. Monille nuorille teoria ja etenkin säveltapailu tuntuu pakkopullalta. Motivoinnin keinot ovat monet, mutta oppilaalle voi korostaa teorian ja säveltapailun taitoa luku- ja kirjoitustaitona musiikkiin. Oppilaiden vähätellessä omia mahdollisuuksiaan oppia voi heitä pyytää vertaamaan musiikin taitojaan esimerkiksi englannin kielen taitoon, jota useimmat ovat opiskelleet jo kymmenvuotiaasta saakka.

Opettajan täytyy olla ryhmän edessä jämäkkä ja reilu. Työskentelyrauha luokassa tulee säilyä, ja varsinkin nuorempia täytyy rauhoitella ja ohjastaa tehtävien pariin. Vaikka opettaja onkin reilu ja mukava, hän on myös auktoriteetti ja päättää viime kädessä asioista. Vaikka opiskelu onkin omatahtista ja siinä mielessä vapaata, eivät oppilaat tee tunneilla mitä huvittaa. Opettaja voikin opetuksen alkuvaiheessa ohjata oppilaita tehtävien pariin joko ryhmätunnein tai ohjeistamalla yksittäisiä oppilaita yksilöllisesti hänelle vahvojen alueiden kehittämiseen. On tärkeää että oppilas kehittää itselleen työskentelyrutiinin tässä vaiheessa. Tämä on erityisen totta aloittavien ryhmien kanssa, sillä jatkoryhmät osaavat jo ottaa vastuuta omista tekemisistään.

Kun ryhmä rauhoittuu tekemään tehtäviään, opettaja kiertelee aktiivisesti luokassa ja

tarkastaa oppilaiden suorituksia. Kierrellessä opettaja tarkkailee oppilaita, ja yrittää aistia eteneekö oppilas vai onko hän solmukohdassa, jonka avaamisessa opettaja voisi auttaa.

Vasta-alkajia opettaja joutuu usein kehoittamaan keskittymään tehtävien tekemiseen, ja joidenkin kohdalla tämä voi jatkua hyvinkin pitkään. Oppilaiden aktivointi onkin tärkeä osa AMP-teoriatuntia. Opettaja myös tarkkailee miten oppilaat harjoittelevat ja tarvittaessa auttaa oppilaita omien harjoittelutapojen kehittämisessä.

Kun oppilas suorittaa tehtävää, on hyväksyttävän suorituksen kynnys pidettävä tarpeeksi korkeana jotta oppilas saa harjoituksesta sille tarkoitetun hyödyn. Jos kyseessä on vaikkapa rytmikkatehtävä, on pidettävä huolta sykkeen säilymisestä ja aika-arvojen oikeasta kestosta. Esimerkiksi rytmiharjoituksissa monet lausuvat aika-arvot sinänsä oikein ja sykkeen mukaisesti, mutta lyhentävät nuotteja lopusta käsin. Jos tällaisiin sinänsä vähäpätöisiltä tuntuviin ongelmiin ei puututa heti alussa, kantaa oppilas virheellistä suoritustapaa mukanaan mahdollisesti jopa vuosia. Eli kuten jo aiemmin mainittiin, jokainen suoritusmerkintä on ansaittava.

Vaikka opiskelu onkin suunniteltu yksilötasolla tehtäväksi, ei kukaan kiellä pitämästä satunnaista ryhmätuntia. Varsinkin jos oppilaat ovat osapuilleen saman tasoisia voi tällainen yhteistunti innostaa ja näin tuoda lisäarvoa oppimistapahtumaan. Myöskin leikkimielinen kuuntelu- tai laulukisa ajoittain suoritettuna voi nostaa tunnelmaa. Oppilaita voi myös opastaa laulamaan kolmiäänistä sointukuljetusta, kuitenkin siten että he varmasti suoriutuvat tehtävästä. Opettaja voi käyttää siis luovuuttaan opetuksen järjestämisessä, eikä opetusmenetelmän ei tarvitse olla kiveen hakattu.

5.2 Yhtye- ja ryhmäohjauskokemuksia

Yhtyeen johtamisessa on opettajan oma kokemus muusikkona erityisen tärkeää. Opettajan täytyy asettautua oppilaan asemaan, ja opettaa tätä kuten itseään haluaisi opetettavan. Kyky soittaa useita eri instrumentteja ja laulutaito ovat varsin tarpeellisia välineitä AMP-opettajalle.

Kuva 3. Tyypillinen soitinkattaus. (Kuva: Immo Lehto)

Omassa koulutuksessani sivuinstrumenttien opetus on ollut varsin rajallista, ja olisinkin toivonut oman opetussuunnitelmani sisältäneen enemmän opetusta näihin. Työelämään siirryttäessä useimmille opettajille yhtyeen johtaminen sisältyy toimenkuvaan, joten olisi kohtuullista olettaa opintojen sisältävän perehdyttämistä muihinkin soittimiin kuin pääinstrumenttiin ja pianoon. Etenkin nuorten oppilaiden yhtyeissä opettajan valmiudet näyttää soittajalle hänen osuutensa instrumentista riippumatta nopeuttaa yhtyeen

etenemistä, ja näin poistaa nuorten tuskastumista opintoihin.

Ryhmän johtamisessa opettaja on myös musiikillisen tuottajan roolissa. Opettaja käyttää yhtyesoittajana hankkimaansa musiikin estetiikan tuntemusta ryhmän eduksi sovittaen soitinten rooleja ja stemmoja kunkin ryhmän taitojen ja tarpeiden mukaan. Musiikillisesti valveutunut opettaja on myös tietoinen vallitsevista musiikkitrendeistä, ja osaa ehdottaa oppilaita kehittävää ohjelmistoa uudestakin materiaalista. Hyvä opettaja myös valikoi soitettavan materiaalin, sekä oppilaiden että itse-ehdottamansa, siten että yhtye suoriutuu kappaleen soitosta ja saa näin rohkaisua ja itsevarmuutta. Kappaleissa tulisi olla kuitenkin haastetta ja innostavia ilmiöitä, joita voi sopivassa kohdassa selittää myös musiikin teorian kannalta.

Ryhmien kannalta paras motivaation lähde on ollut julkinen esiintyminen. Omaan opetustapaani kuuluu kappaleiden yliharjoittaminen ennen konsertteja, varsinkin jos kyseessä on yhtyeen ensiesiintyminen. Omasta mielestäni oppilaiden onnistuminen ensiesiintymisissään on ehdottoman tärkeää, eikä oppilaita saisi asettaa alttiiksi epäonnistumiselle. Esiintymiskokemuksen soisi olla nautinnollisen heti alussa, jottei oppilaille jää pelkoja yleisön edessä soittamisesta.

Oppilaille voi ja kannattaakin antaa valtaa yhtyeen johtamisessa. Ryhmien kehittyessä opettaja voi löysätä kontrollointia, ja antaa oppilaiden itse ottaa vastuuta yhtyeen toiminnasta. Parhaimmillaan opiston taholta rakennetut kouluyhtyeet toimivat kuten vapaastikin muodostuneet yhtyeet.

6 YHTEENVETO JA POHDINTA

Opetushallituksen vuonna 2002 julkaiseman *Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa* musiikkiopistoille on annettu tehtäväksi luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikkialan ammattiopintoihin.

Näihin vaatimuksiin voidaan vastata monin keinoin. Keravan musiikkiopisto on päättänyt toteuttaa uutta opetussuunnitelmaa Pop & Jazz Konservatoriossa kehitetyn AMP-opetusmenetelmän avulla. Keravan tapauksessa menetelmässä musiikin teoria, säveltapailu ja yhtyeopetus on yhdistetty saman nimikkeen alle. Oppilaat jaetaan ryhmiin yhtyeittäin, joten ryhmäkoko pysyy melko pienenä. Tämä mahdollistaa uuden opetussuunnitelman vaatimukset opetusmenetelmästä, jossa oppilas itse on aktiivinen, luova ja itsenäinen.

Keravalla jokaisella oppilaalla on oma työpiste, joka sisältää iMac tietokoneen, midi-kosketinsoittimen ja kuulokkeet. Lisäksi työpisteet on eristetty sermeillä toisistaan, joten oppilailla on mahdollisuus itsenäiseen ja omassa rauhassa tapahtuvaan työskentelyyn.

AMP-opetustavassa materiaalina käytetään Tohtori Toonika-kirjaa. Kirja sisältää säveltapailu- ja transkriptioharjoituksia rytmimusiikin alueelta. Kirjassa on kolme osa-alueita, jotka vuorollaan kattavat rytmin, melodian ja harmonian. Jokaisessa osa-alueessa on tehtäviä, joissa lauletaan nuotista ja tehtäviä joissa kirjoitetaan kuultua ylös. Lisäksi kirja sisältää tehtäviä notaatiosta. Kirjan ohessa tulevalla cd-levyllä on kappaleita, joista oppilas tekee kuuntelutehtäviä.

Jokainen oppilas etenee kirjaa omaan tahtiinsa suorittamalla tehtäviä kirjasta. Opettaja tarkastaa tehtävät ja antaa oppilaalle luvan edetä kirjassa. Kun oppilas on opettajan

mielestä suorittanut tarpeellisen määrän sivuja, oppilas siirretään seuraavalle tasolle. Musiikkikoulun tasot alkavat tasosta 4 päättyen tasoon 10. Taso 10 vastaa vanhaa 3/3 tai pt3 tasoa.

Poikkeuksena Pop & Jazz Konservatorion metodista instrumenttiopinnoissa edetään Keravalla kurssitutkintoajattelun mukaisesti, siten että oppilas suorittaa erillisen tutkinnon tasoilla pt1, pt2, pt3 ja I. Tutkintoon kuuluu tekninen ja taiteellinen osuus sekä prima vista-koee. Oppilas saa lautakunnalta suullisen ja kirjallisen palautteen, jonka lisäksi numeraalisen arvioinnin tasoilla pt3 ja I. I-kurssi vastaa musiikkiopiston oppimäärää instrumenttiopinnoissa.

AMP-opetus tarjoaa ja vaatii oppijalta paljon. Opinnoissa nopeasti eteneminen mahdollistuu ahkerille ja motivoituneille oppilaille. Oppilaiden itse soitettavaksi tuomat kappaleet pitävät motivaatiota korkeana, ja koska kappaleet ovat lähtökohtaisesti tuttuja, on oppilailla selkeä kuulokuva materiaalista. Tässä yhteydessä kappaleen voi selittää oppilaille teoreettisesti. Tällöin oppilaat saavat yhdistää teoreettisen elementin omaan kuulokuvaansa vahvistaen kokonaisvaltaista oppimistaan ja ymmärrystään musiikillisten ilmiöiden teoriasta.

Koska oppilaat etenevät opetuksessa käytettävää Tohtori Toonika-kirjaa itsenäisesti ja omaan tahtiinsa, samojen säveltapailutehtävien suorittamisessa tapahtuu harvoin yhtäaikaisuutta. Näin oppilas joutuu itse suoriutumaan tehtävästä eikä hän pysty matkimaan edistyneempää toveriaan. Toisaalta, varsinkin teini-ikäisten poikien kammo laulamista kohtaan saattaa helpottua ryhmässä laulamisen avulla. Itse olen laulattanut oppilaita säännöllisesti ryhminä, ja tämän avulla jotkut epävarmimmista ovat parantaneet laulamistaan huomattavasti. Toisaalta oman työpisteen rauhassa tapahtuva laulunharjoittelu antaa monille riittävän yksityisyyden suojan.

Pienempi ryhmäkoko mahdollistaa yksilöllisemmän opetuksen, ja nostaa näin yhtä oppilasta kohti käytettävää aikaa. Jos oppilaalla on hankala aihe käsiteltävänä, ei koko ryhmän tarvitse pysähtyä

odottamaan häntä vaan opettaja yksilöllisesti opastaa häntä kun muu ryhmä voi jatkaa itsenäistä tehtävien tekoa. Jos ryhmä taas on hyvin homogeeninen teoriaopinnoissaan, saattaa tasaisuus luoda positiivista kilpailua ryhmän kesken ja edistää etenemistä. Korkeatasoinen ryhmä myös vetää heikompia eteenpäin.

Teoria- ja yhtyetunnin välitön läheisyys avaa myös mahdollisuuksia. Teoriatunnilla opetellut rytmit, melodiat ja harmoniat saattavat toteutua heti käytännössä, eivätkä jää irrallisiksi tiedon palasiksi joille käytännön sovellustapaa ei opintojensa alussa olevalle oppilaalle löydy. Yhtyeen esittämiä kappaleita voidaan yhdessä analysoida musiikin teorian keinoin.

Jos ryhmälle muodostuu positiivinen bändihenki ja oma identiteetti, oppilaat sitoutuvat ryhmään monitasoisesti ja poissaolot vähenevät. Poissaoloja vähentää myös jokaisella tunnilla mahdollinen opintojen etenemisen todentaminen eli tehtävien suorittaminen.

AMP-opetuksessa ei oppimisen todentamista laiteta yhden kortin ts. loppukokeen varaan. Varsinkin varttuneemmat yläaste- ja lukioikäiset oppilaat ovat kyllästettyjä koeviikoilla, joissa voi pahimmillaan olla seitsemän koetta yhtä monen päivän aikana. Tässä mielessä yhden ison kokeen poistaminen vuosiohjelmasta on helpotus. Isoja kokeita jännittäville oppilaille tasainen suoritustahti on plussaa, eikä ns. luokalle jäämisestä ole pelkoa. Koska ryhmät Keravalla ovat jaettu yhtyeittäin eikä tasoittain, säilyy sama sosiaalinen yhteisö oppilaan etenemismuutoksista riippumatta.

Haittapuoliakin on. Jos oppilas ei olekaan sisäsyntyisesti motivoitunut, ja ei tämän lisäksi kykene sitoutumaan itsenäiseen työntekoon, on edessä tuskien taival sekä oppilaalle että opettajalle. Fakta on, että oppilaan puolesta ei opettaja voi töitä tehdä, ja tämä toteutuu varsin hyvin AMP-opetuksessa. Kun oppilas ei ole kiinnostunut teoriasta tai bändisoitosta, ovat opettajan motivointikeinot varsin rajalliset. Jos näiden lisäksi kodin tuki on heikkoa tai olematonta, ollaan tilanteessa jossa ryhmän työmoraalilta kaivetaan perustuksia alta. Oppilaan sisäsyntyisestä motivaatiosta onkin AMP-opetukseen valittaessa syytä olla kohtuullisen varma.

Omasta mielestäni AMP-opetustavassa on paljon hyvää. Omien huomioitteni mukaan oppilaat pystyvät myös soveltamaan teoriatunneilla oppimiansa asioita varsin hyvin. Vanhamuotoisen ryhmäopetuksen käyneillä ei näin monestikaan ollut, vaan teoria oli usein erkaantunut soittamisesta. Nuorille soittaminen on tärkeintä, eikä kuivan oloinen teorisointi aina jaksaa kiinnostaa. Fiksu opettaja voi syöttää teoriatietoa yhtyetunninkin lomassa, kunhan oppilastuntemus on hyvää. Tämäkin toteutuu AMP-opetuksessa, jossa oppilaalla voi parhaimmillaan olla sama opettaja sekä teoriassa, yhtyeessä että pääinstrumentissa.

Tohtori Toonika-kirjan tehtäväosiossa olevat transkriptiotehtävät ovat mielestäni erinomaisen kehittäviä ja mahdollisimman lähellä käytäntöä. Rytmimusiikin puolella käytännön kuuntelutehtävät ovat varsin usein kappaleiden korvakuulolta omaksumista, ja tätä kirjan transkriptiotehtävät juurikin edustavat. Tässäkin mielessä teoria- ja yhtyetunti lähenevät toisiaan.

AMP-menetelmän avulla oppilaat pääsevät myös soittamaan viikottain ohjatussa yhtyetilanteessa, ja saavat näin arvokasta tietoa yhtyesoitosta ja sen lainalaisuuksista yhtyeen ohjaajalta. Tämä ei vanhamuotoisessa opetuksen järjestelyssä välttämättä toteutunut resurssipulasta johtuen. Esimerkiksi basisteille ja rumpaleille pelkkä instrumenttiharjoittelu ilman yhtyetoimintaa on varsin epämotivoivaa, jonka lisäksi säästämiseen tarvittavaa kokemusta ei pääse kehittämään.

AMP-opetusmenetelmä toteuttaa uutta taiteen musiikin laajaa opetussuunnitelmaa varsin hyvin. Menetelmä on opetussuunnitelman oppimuskäsitystä toteuttava, täyttää opiskeluympäristövaatimukset, antaa mielekkään tavan toteuttaa musiikin perustason vaatimuksien mukaista yhteismusisointia, luku-, kirjoitus- ja kuunteluharjoituksia, sekä mahdollistaa ilmaisu- ja esiintymiskoulutuksen saman opetusmetodin sisällä.

Keravan musiikkiopiston tapauksessa AMP-opetusmenetelmä on osoittautunut toimivaksi. Vaikkakaan oppilasmateriaali ei ole laajudeltaan Pop & Jazz Konservatorion luokkaa, on Keravalla onnistuttu luomaan esiamp-järjestelmällä ja ryhmien mukauttamisella toimiva kokonaisuus, johon oppilaat ovat sitoutuneet. Ryhmien toimivuus on parantunut oppilaiden taitojen karttuessa, ja jo aiemmin yhdessä olleiden ryhmien sekaan saapuneet

vasta-alkajat ovat saaneet positiivisia roolimalleja edistyneemmiltä.

Jatkossa odotan Keravan musiikkiopiston tavan antaa AMP-opetusta kehittyvän entisestään. Jos alustavasti sovittu sisäänpääsykokeen merkityksen väheneminen, ja valmennusreittiä pitkin tapahtuva oppilaiden sisäänotto toteutuu, uskon sisänotettujen oppilaiden motivaation ja sitoutuneisuuden olevan korkeaa tasoa. Kehittymisen varaa Keravalla olisi esimerkiksi musiikkiteknologian opetuksessa ja yhtyeiden soiton dokumentoinnissa. Audiovisuaalinen tallenne jokaisesta esiintymisestä syventäisi oppilaiden ymmärrystä sekä musiikillisesta että ulkomusiikillisesta suorittamisesta. Oppilasvoimin tehtynä edellä mainittu lisäisi oppilaiden musiikkiteknologista osaamista, ja vahvistaisi heidän kykenevyyttään monipuolisina mediaosaajina.

LÄHTEET

Haapasalo, L. 1994. Oppiminen, tieto ja ongelmanratkaisu. Jyväskylä: Medusa.

Hyppönen Olli, Linden Satu 2009. Opettajan käsikirja – opintojaksojen rakenteet, opetusmenetelmät ja arviointi. Espoo:TKK.

Halkosalmi Veli-Matti, Heikkilä Pasi 2005. Tohtori Toonika. Helsinki: Otava.

Halkosalmi Veli-Matti, Heikkilä Pasi 2005. Opettajan opas ja vastaukset. Helsinki: Otava

Opetushallitus 2002. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Edita Prima.

Yle Radion kulttuuriuutiset 2010. Saatavilla

http://yle.fi/uutiset/kulttuuri/2010/05/nuoret_vasyvat_opiskeluun_musiikkiopistoissa_1706113.html Luettu 24.4.2010

LIITTEET

Liite 1. Haastateltavien tarkastamat muistiot opetusmenetelmän kehittäjän Veli-Matti Halkosalmen ja kolmen aktiivisen AMP-opettajan kanssa käydyistä keskusteluista. (5)

Liite 2. Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2002. (19)

Liite 3. Keravan musiikkiopiston AMP-palaverimuistio syksy 2010. (1)

Muistio AMP-opettajien haastatteluista, jokainen haastateltava on tarkastanut ja hyväksynyt muistion omalta osaltaan.

Kaj Backlund

1. Alkuperäinen tarkoitus I-tasoisille suunnattu
  2. Paino soittotaidossa->kuuntelu bändissä, kommunikaatio->asenne
  3. Erillinen pääsykoe, sitouttamiskirje
  4. Vuoden "korkeanpaikanleiri"
  5. Yksilöllinen lähestymistapa, ei rajoitteita etenemiselle
  6. Viikko-ohjelma: nuotti+levy=versio
    - jokainen valmisteli 1 biisin viikottain
    - toimivin versio tallennettiin
    - kuuloversio ja nuottiversio->tavoitteena toimiva notaatio kappaleesta
    - bändi prima-vista
    - tekemisen kautta yleinen soittotaito ja biisien tuntemus kehittyi
- Tavoitteena perusopetuksessa voisi olla avautuminen itse musiikin tuottamiseen irti nuotista, kuulonvaraisesti
  - Lähtökohta voisi olla nollateoria, improvisointi kuulon kautta ilman teoreettista lähtökohtaa
  - Rytmii ja väri

Vellu Halkosalmi

- Lähtökohta -> perusopetus lapsipuolen asemassa, ei järjestelmällisyyttä
- Opiskelijoita 400, 200 ilmoittautui, 120 osallistui opetukseen, kokeisiin

100, kirjallisesta läpi 60, laulusta 30->hyötysuhde n. 10%

- Transkriptio osa vanhaa perusopiskelua
- 6 vuotta maksimiaika- on mahdollinen 2h/viikko
- bändi motivoivana tekijänä -> jos ei näin, asia on muutettava
- yksi opettaja yhdelle ryhmälle, teoria (transkriptio) bändipainotteiseksi
-> bändi itse blokkaisi oman ohjelmistonsa (ideaali)
- yhteisen materiaalin tarve ilmeinen yhtenäisen opetuksen mahdollistamiseksi (kirja aloitettu 1999, julkaisu 2004)
- aloitus 4 ryhmällä, mutta systeemi ajettiin voimaan liian pian
- alkuperäinen idea: ei korvamerkittyjä teoria/bänditunteja
- motivaatio pysyi korkealla, kun bändi sai itse vaikuttaa suoraan ohjelmistoon
- tasoryhmän käsite ei mahdollinen, joten kirjan täytyi palvella yksilöä -> täytyi olla melodia, rytmi ja harmonia
- arviointi tehtiin kontrollina myös vanhamuotoisena -> AMP- kävijät menestyivät hyvin -> siirtymä helppo päätös
- 4. vuosi AMPissa alkoi vakinaistettuna
- ongelmana ryhmien jatkuva muuttuminen
- opettajan aktiivinen ote erittäin tärkeä
- rasti on ansaittava **joka** kerta
- yhteydenpito kotiin tärkeää, myös oppilaan on ymmärrettävä vastuunsa opiskelusta
- kirja on ennen muuta tekemällä oppimista – oppilas oppii itsenäisesti, mutta ei ilman opastusta
- johdon ymmärrys systeemistä on tärkeä, opettaja on vaativan tehtävän edessä, joka tulisi näkyä myös palkkauksessa
- ”älä tapa motivaatiota”
- **etuja**: nopea eteneminen mahdollista, konkreettisen oppimisen mahdollisuus, oppilastuntemus kasvaa uusiin mittakaavoihin ->

täsmällisemmät johtopäätökset, positiivinen kilpailu etenemisessä,
bändihenki -> ryhmään sitoutuminen

- **haittoja:** liian heterogeeniset ryhmät, sisäisen motivaation puute, sosiaaliset ristiriidat
-

Antti Saukko

- ammattiopiskelijoilla tasoerot eivät haittaa, mahdollistaa omat lähtökohdat
  - systemaattiset lähtökohdat puuttuvat -> auttaa järjestelmällisen opiskelun luomisessa
  - ajankuva: itsenäinen tekeminen puuttuu, oma vastuu asioista puutteellista
  - vertaisohjaus, yhdessä tekemisen edut? – jokainen mieltää asiat eri tavalla
  - Yksilöllisyys vs yhteisöllisyys
  - Kaikki tuovat oman persoonansa ryhmään
  - Jokaisesta löydettävä ajoittain vahvuuksia ja heikkouksia
-

Pasi Ryökkynen

- Käytännönläheisyys tärkeää, nopeammin kiinni varsinaiseen soittamiseen
- Kokonaisvaltaisuus musiikin oppimisessa, teoria nivoutuu käytäntöön paremmin kuin vanhassa
- Saman opettajan etu, soiva kuva yhdistyy nuotteihin
- Yhteisöllisyys, ryhmätyötaidot

- Kiteytys:, mitä/miten haluaisit itseäsi opetettavan, käytännön kenttäkokemus apuna
- Opettajalle tärkeitä avuja
  1. Opettajan oma kokemus muusikkona/bändissä – opettaja tuottajan roolissa
  2. Ulospäin suuntautunut persoona tärkeä
  3. Kiinnostuneisuus uuteen musiikkiin ja ilmiöihin
  4. Teoriatunneilla auktoriteetin itselle ottaminen, nykynuori odottaa opettajan vahvaa puuttumista asioihin
  5. Opettaja sanoo viimeisen sanan
  6. Hyvä bändisoittimien tuntemus – soittimien estetiikan ymmärrys
- Haittoja: ryhmien vaihtuvuus häiritsee, sosiaaliset ristiriidat, muut aktiviteetit, murrosiän ongelmat, passiiviset nuoret, ylitarjonta kaikesta
- Etuja:

Kristian Wahlström

- Ryhmän haastattelu: mistä musasta diggaa, mikä soittohistoria-> muistiinpanot, yksilön toiveiden huomioon otto
- Tavoitteena ryhmän keskinäinen tunteminen, yksilön omien tavoitteiden kristallisointi, työnteon merkityksen korostaminen
- Etuja: konkreettinen tekeminen-kuulokuvan todentaminen käytännössä, solfan toteutuminen käytännössä, teorian toteutuminen omassa mielimusiikissa, yksilöllisyys mahdollista, mahdollisuus soveltaa tilanteiden mukaan
- Haittoja: lyhytjänteisten konkreettisten tavoitteiden puute, abstraktien käsitteiden opettaminen pienimmille
- Pienten kohdalla ryhmäopetusta ajoittain

Marja Teittinen

- Käytännönläheisyys nro 1
- Uuden ryhmän kanssa kysymyksiä: miksi soitat juuri omaa instrumenttia, musamieltymykset, soittomieltymykset, kirjan ja metodin esittely
- Vasta-alkajille ryhmäopetusta, harvoin
- CD:n merkitys tärkeä oppilaalle
- Suorituksien tarkkuus
- Merkinnät huolellisesti myös kirjaan! Oppilaiden siirtyessä ryhmästä toiseen tarkka data säilyy
- Soveltavat harjoitukset esimerkiksi swing1 komppilevyjen päälle
- Opettajan täytyy ottaa vastuu tunnin ja oppilaan etenemisestä
- Jokaisen soittimen perustuntemus tärkeää
- Motivointi: Teoria ei ole soitosta pois, velvollisuus pyrkimisen takia, oman (laulu)äänen kehittäminen soittamisen edistämiseksi
- Etuja: Ei eriarvoisuutta arvostelujärjestelmän ansiosta, oma vastuu oppimisesta, omatoimisuus, syvempi oppiminen, edistyminen tapahtuu joka ikinen tunti- vaikka vain yhden tehtävän verran
- Haittoja: vapaan työskentelyn tuoma illuusio, lappujen teko kuitenkin utopistinen ajatus

MÄÄRÄYS 41/011/2002

**TAITEEN PERUSOPETUKSEN
MUSIIKIN
LAAJAN OPPIMÄÄRÄN
OPETUSSUUNNITELMAN
PERUSTEET 2002**

Opetushallitus 2002

© Opetushallitus

Kansi Viherjuuren Ilme Oy

Taitto Pirjo Nylund

ISBN 952-13-1377-3

Edita Prima Oy
Helsinki. 2002

Taiteen perusopetuksen musiikin
laajan oppimäärän koulutuksen
järjestäjät

DNO	41/011/2002
MÄÄRÄYS	Velvoittavana noudatettava
PÄIVÄMÄÄRÄ	6.8.2002
Voimassaoloaika	6.8.2002 alkaen toistaiseksi
Säännökset joihin toimivalta määräyksen antamiseen perustuu	L 633/1998, 5§ 1 mom., A813/1998, 1§

TAITEEN PERUSOPETUKSEN MUSIIKIN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Opetushallitus on vahvistanut taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet noudatettaviksi 6.8.2002 lukien.

Koulutuksen järjestäjän tulee laatia ja hyväksyä opetusta varten opetussuunnitelma noudattaen mitä näissä opetussuunnitelman perusteissa on määrätty.

Opetussuunnitelman tulee täsmentää ja täydentää perusteissa esitettyjä tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Näiden perusteiden mukainen opetussuunnitelma voidaan ottaa käyttöön 6.8.2002 ja se tulee ottaa käyttöön viimeistään 1.8.2004. Koulutuksen järjestäjä ei voi jättää noudattamatta tai poiketa opetussuunnitelman perusteista.

Pääjohtaja

Jukka Sarjala

Ylijohtaja

Aslak Lindström

TIEDOKSI lääninhallitukset

SISÄLTÖ

1 luku	Taiteen perusopetuksen tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet	6
1 §	Musiikin laajan oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet	6
2 luku	Opetuksen toteuttaminen	7
2 §	Oppimiskäsitys	7
3 §	Opiskeluympäristö	7
3 luku	Opetuksen rakenne ja opintojen laajuus	8
4 §	Opetuksen rakenne	8
5 §	Opintojen laajuus	8
4 luku	Tavoitteet ja keskeiset sisällöt	9
6 §	Varhaisiän musiikkikasvatus	9
7 §	Musiikin perustaso	9
8 §	Musiikkiopistotaso	10
9 §	Aikuisten opetus	11
10 §	Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen	11
5 luku	Arviointi	12
11 §	Arvioinnin tehtävät	12
12 §	Oppilasarviointi	12
6 luku	Todistukset	13
13 §	Todistusten sisältö	13
7 luku	Opetussuunnitelma	15
14 §	Opetussuunnitelman laadinta	15
15 §	Opetussuunnitelman sisältö	15
Liiteosa		
Opetuksen järjestäminen		16
1	Varhaisiän musiikkikasvatus	16
2	Musiikin perustaso	16
2.1	Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	16
2.2	Musiikin perusteet	17

3	Musiikkiopistotaso	17
3.1	Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	17
3.2	Musiikin perusteet	17
4	Lisäopetus	18
5	Opetuksen osa-alueita	19
5.1	Kuuntelukasvatus	19
5.2	Esiintymiskoulutus	19
5.3	Valinnaiskurssit	19

1 luku Taiteen perusopetuksen tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

1 § Musiikin laajan oppimäärän tehtävä, arvot ja yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen tulee luoda edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen synty-
miselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa val-
miudet musiikkialan ammattiopintoihin.

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan henkistä kasvua ja
persoonallisuuden lujittumista sekä luovuuden ja sosiaalisten tai-
tojen kehittymistä. Opetuksen tehtävänä on ohjata oppilasta kes-
kittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn se-
kä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Tehtävänä on myös kansallisen musiikkikulttuurin säilyttämi-
nen ja kehittäminen, vuorovaikutus muiden musiikinopetusta ja
taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa sekä kan-
sainvälisen yhteistyön edistäminen. Opetuksen järjestämisessä
otetaan huomioon musiikkialan ammattikoulutuksen ja työelä-
män asettamat vaatimukset.

Laajan oppimäärän mukaista musiikin perusopetusta annetaan
musiikkioppilaitoksissa tai muissa taiteen perusopetusta antavissa
oppilaitoksissa taikka muulla tavoin.

2 luku Opetuksen toteuttaminen

2 § Oppimiskäsitys

Opetus pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttaa opiskeluympäristö. Opetuksessa otetaan huomioon, että oppilas valikoi ulkomaailmasta tulevaa informaatiota aiemman tietorakenteensa perustalta, jäsentää sitä aikaisempien taitojensa ja tietojensa pohjalta ja rakentaa näin kuvaa maailmasta ja itsestään tämän maailman osana. Vuorovaikutuksellisenä ja tilannesidonnaisena musiikin oppiminen liittyy olennaisesti siihen sosiaaliseen ja kulttuuriseen tilanteeseen, jossa se tapahtuu.

Opetuksessa otetaan huomioon, että oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta. Opettajalla on siten keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämiseksi, että se mahdollistaa erilaisten oppilaiden edistymisen. Oppimisen säätelemisessä on tärkeää, että oppilas oppii tarkkailemaan omaa opiskeluaan ja oppimistaan tiedostaen niihin sisältyvät vahvuudet ja heikkoudet.

3 § Opiskeluympäristö

Oppilaan aktiivista roolia korostavasta oppimiskäsityksestä seuraa, että opiskeluympäristön tulee antaa oppilaille mahdollisuus asettaa omat tavoitteensa, oppia työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä löytää itselleen sopivia työskentelytapoja. Keskeistä on vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä ja oppilaiden kesken sekä erilaisten oppimis-, työskentely- ja arviointitapojen huomioon ottaminen.

Tavoitteena on, että opiskeluympäristössä vallitsee avoin, rohkeava ja myönteinen ilmapiiri. Hyvä opiskeluympäristö mahdollistaa oppilaan vuorovaikutustaitojen, aloitekyvyn ja pitkäjänteisyyden kehittymisen. Se myös kannustaa oppilaan aktiivisuutta, luovuutta, itsenäistä ajattelua ja oppimismotivaatiota ja mahdollistaa turvallisen kasvun ja kehityksen. Onnistumisen kokemukset, jotka musiikissa usein syntyvät pitkäjänteisen työskentelyn kautta, kasvattavat oppilaan uskoa omaan kykyihinsä. Opiskeluympäristön tulee olla sellainen, että oppilaalla on mahdollisuus kykyjensä ja musiikillisen ilmaisunsa tavoitteelliseen, monipuoliseen kehittämiseen.

3 luku Opetuksen rakenne ja opintojen laajuus

4 § Opetuksen rakenne

Laajan oppimäärän mukainen musiikin perusopetus muodostuu musiikin perustason ja sille rakentuvan musiikkiopistotason opinnoista sekä niitä edeltävästä varhaisiän musiikkikasvatuksesta. Perus- ja musiikkiopistotason opetus on tarkoitettu pääasiassa kouluikäisille lapsille ja nuorille. Perustasoa edeltävästä, pääasiassa alle kouluikäisille lapsille tarkoitettua varhaisiän musiikkikasvatuksesta samoin kuin opetuksesta aikuisille päätetään koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa.

5 § Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän musiikin perustason ja musiikkiopistotason laskennallinen laajuus on yhteensä 1 300 tuntia. Laajan oppimäärän mukaista musiikin perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen siten, että oppilaan ikä, aikaisemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

Musiikin laaja oppimäärä muodostuu seuraavasti:

Musiikin perustaso

Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	385 tuntia
Musiikin perusteet	280 tuntia.

Musiikkiopistotaso

Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi	390 tuntia
Musiikin perusteet	245 tuntia.

Opintojen laajuuden laskennan perusteena on käytetty 45 minuutin pituista oppituntia.

Instrumenttiopetus käsittää myös laulunopetuksen.

Yhteismusisoinnin tulee sisältyä opintoihin koko opiskelun ajan siitä lähtien, kun instrumentin käsittelytaito sen mahdollistaa.

Varhaisiän musiikkikasvatuksen, sivuaineopetuksen ja valinnaiskurssien opintojen laajuudesta päätetään koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa.

4 luku Tavoitteet ja keskeiset sisällöt

6 § Varhaisiän musiikkikasvatus

Tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on, että

- lapsi saa musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja, jotka muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmälle musiikkiharrastukselle
- lapsi kehittyy kuuntelemaan ja kokemaan musiikkia sekä ilmaisemaan itseään musiikin keinoin.

Keskeiset sisällöt

Musiikin elementit – rytmi, muoto, harmonia, melodia, dynamiikka ja sointiväri – muodostavat opetuksen keskeisen sisällön. Elämysten avulla, leikin keinoin harjaannutetaan lapsen musiikillista muistia ja musiikin kuunteluvalmiuksia sekä tuetaan hänen kognitiivista, emotionaalista, motorista ja sosiaalista kehitystään.

7 § Musiikin perustaso

Tavoitteet

Musiikin perustason opintojen tavoitteena on, että oppilas

- oppii musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja
- oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia
- kehittää musiikillista ilmaisukykyään ja esiintymistaitoaan.

Keskeiset sisällöt

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on perehtyminen pääinstrumentin perustekniikkaan ja -ohjelmistoon sekä yhteismusisoinnin perusteisiin. Säännöllinen esiintyminen on osa opintoja. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä.

Musiikin perusteiden sisältöalueet ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen sekä musiikin historian ja tyylien tuntemus. Opetus pyritään toteuttamaan vuorovaikutuksessa instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opetuksen kanssa.

Musiikin perustason opintoihin sisältyvät musiikin perusteet suoritettuaan oppilas

- osaa laulaa ja kirjoittaa duuri–molli-tonaalisia melodioita
- hallitsee monipuolista ohjelmistoa
- on harjaantunut rytmin hahmottamiseen
- osaa tuottaa ja tunnistaa tavallisimpia lopuketyyppejä ja harmonioita
- tekee itse säestyksiä ja sävellyksiä sekä mahdollisuuksien mukaan hyödyntää oppilaitoksen tarjoamaa tietotekniikkaa opiskelussaan
- tuntee oman musiikinlajinsa keskeisiä tyyliuuntauksia, ilmiöitä ja soittimistoa
- on saanut valmiuksia käytännön muusikkouteen.

Oppilaitos voi soveltaa sisältöjä oman musiikillisen suuntautumisensa mukaisesti.

8 § Musiikkiopistotaso

Tavoitteet

Musiikkiopistotason opintojen tavoitteena on, että oppilas

- kehittää edelleen musiikin perustasolla saavutettuja taitoja ja tietoja niin, että hän saa valmiudet musiikkiharrastuksen itsenäiseen jatkamiseen tai ammattiopintoihin
- laajentaa musiikin ja sen eri tyylien tuntemustaan sekä syventää kykyään luovaan ilmaisuun musiikin keinoin.

Keskeiset sisällöt

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on kehittää oppilaan musiikillista ajattelua, pääinstrumentin soittoteknistä hallintaa ja ohjelmiston tuntemusta niin, että hän kykenee itsenäiseen työskentelyyn. Oppilas harjaantuu omaksumaan ja esittämään laajoja musiikillisia kokonaisuuksia sekä syventää kykyään musiikin tulkintaan ja musiikilliseen vuorovaikutukseen. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä ja laajentamaan hänen musiikillista näkemystään.

Musiikin perusteiden sisältöalueet ovat musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen sekä musiikin historian ja tyylien tuntemus. Oppilas osaa hahmottaa musiikkia sekä kuulemisen että notaation pohjalta ja kykenee soveltamaan historian ja tyylien tuntemusta musiikin esittämisessä.

Musiikkiopistotason musiikin perusteiden opinnot suoritettuaan oppilas

- osaa laulaa ja kirjoittaa perustasoa vaativampia duuri–mollitonaalisia melodioita
- hallitsee moniäänistä ohjelmistoa
- kykenee rytminkäsittelyyn moniäänisessä ja oman aikamme musiikkia edustavissa teoksissa
- osaa jäsentää kuultua ja nuotinnettua musiikkia, on tietoinen sointujen käytön ja äänenkuljetuksen lainalaisuuksista
- osaa soveltaa tietojaan käytäntöön esimerkiksi sointusoittimella säestämisesä
- on saanut valmiuksia itsenäisesti analysoida kokonaisia tonaalisia sävellyksiä ja ymmärtää sävelteoksen muodon merkityksen
- on syventänyt oman musiikinlajinsa eri aikakausien tyylien tuntemusta
- osaa soveltaa tyylintuntemusta musisoinnissa.

Oppilaitos voi soveltaa sisältöjä oman musiikillisen suuntautumisensa mukaisesti.

9 § Aikuisten opetus

Aikuisten opetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin musiikin perustason ja musiikkiopistotason opinnoissa.

10 § Oppimäärän ja opetuksen yksilöllistäminen

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

Opetusta järjestettäessä on otettava huomioon, että opintojen tavoitteet ovat musiikkikasvatuksellisia. Oppilaalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen annettavaa opetusta. Tavoitteissa painottuvat oppilaan musiikillisten kykyjen ja taitojen kehittäminen hänen omista lähtökohdistaan käsin sekä musiikin elämyksellinen kokeminen. Opetusta voidaan toteuttaa sekä yksilö- että ryhmäopetuksena.

5 luku Arviointi

11 § Arvioinnin tehtävät

Arvioinnin tehtävänä on ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arvioinnin tulee tukea oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin.

Oppilaalle on tiedotettava seuraavista arvioinnin periaatteista: arvioinnin tehtävät ja kohteet, arvosana-asteikot ja arviointikriteerit, arvosanan korottaminen, opintojen etenemisen edellyttämät suoritukset, arvioinnin oikaiseminen ja päättötodistuksen sisältö.

Arviointimenetelmät tulee valita siten, että ne mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista, soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista.

12 § Oppilasarviointi

Arvosana-asteikko

Erinomainen	5
Kiitettävä	4
Hyvä	3
Tyydyttävä	2
Hyväksytty	1.

Instrumenttiopintojen ja musiikin perusteiden päättösuoritukset arvioidaan asteikolla 1–5. Muut kuin päättösuoritukset voidaan hyväksyä ilman arvosanaa.

Päättösuoritusten arvioitsijoita tulee olla vähintään kaksi.

Yhteismusisoinnista ja valinnaisista kursseista annetaan osallistumismerkintä.

Oppilaan edistyminen instrumenttitaidoissa ja musiikin perusteiden opinnoissa arvioidaan ja kirjataan vuosittain.

Oppilaalle annetaan kaikista suorituksista myös sanallinen palaute.

6 luku Todistukset

13 § Todistusten sisältö

Päättötodistus on virallinen asiakirja, jonka sisällössä tulee noudattaa opetussuunnitelman perusteita.

Musiikin laaja oppimäärä, musiikin perustason päättötodistus

Päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan pääaineen päättösuoritus*, arvosana ja suorituksen ajankohta
- musiikin perusteiden päättösuoritus*, arvosana ja suorituksen ajankohta
- osallistuminen yhteismusisointiin, yhtyekokoonpanot ja osallistumisajat
- muut mahdolliset opintosuoritukset
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että musiikin laaja oppimäärä sisältää musiikin perustason ja musiikkiopistotason opinnot
- arvosana-asteikko.

Musiikin laaja oppimäärä, musiikkiopistotason päättötodistus

Päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika
- oppilaan pääaineen päättösuoritus*, arvosana ja suorituksen ajankohta

- musiikin perusteiden päättösuoritus* (tai -suoritukset), arvosana ja suorituksen ajankohta
- osallistuminen yhteismusisointiin, yhtyekokoonpanot ja osallistumisajat
- muut mahdolliset opintosuoritukset
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- maininta, että musiikin laaja oppimäärä sisältää musiikin perustason ja musiikkiopistotason opinnot
- arvosana-asteikko.

* Todistuksessa on mainittava, minkä vaatimusten mukaan päättösuoritukset on tehty (esim. Suomen musiikkioppilaitosten liiton kurssivaatimukset).

Oppilaalle annetaan pyydettyä todistus suoritetuista opinnoista arvosanoineen.

Musiikkiopistotason päättötodistus on samalla todistus koko musiikin perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

7 luku Opetussuunnitelma

14 § Opetussuunnitelman laadinta

Koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä omalle toiminnalleen opetussuunnitelma, jonka perustana ovat Opetushallituksen vahvistamat taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet. Opetussuunnitelma on keskeisin ja tärkein väline oppilaitoksen opetustyön kehittämisessä. Opetussuunnitelmassa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, musiikillisen kulttuuriperinnön siirtäminen, musiikkielämän kansalliset ja kansainväliset muutokset ja kehittämistarpeet, musiikkialan ammattikoulutuksen lähtötasovaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

15 § Opetussuunnitelman sisältö

Opetussuunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus
- oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat
- opetuksen tarjonta
- opetuksen tavoitteet ja sisällöt
- opetusjärjestelyt
- opiskeluaika
- suoritettavat kurssit, niiden tavoitteet ja sisällöt
- oppilasarviointi
- muualla suoritettujen opintojen hyväksilukeminen
- todistusten sisältö
- oppilaaksi ottaminen
- yhteistyö huoltajien kanssa
- yhteistyö muiden tahojen kanssa
- oman alueen kulttuuripalvelujen tuottaminen
- oppilaitoksen itsearviointi.

LIITEOSA

Opetuksen järjestäminen

1 Varhaisiän musiikkikasvatus

Varhaisiän musiikkikasvatus sisältää musiikkileikkikoulu- ja musiikki-valmennustoiminnan sekä näihin läheisesti liittyvän muun toiminnan. Musiikkileikkikouluopetusta voidaan järjestää esimerkiksi perheryhmissä, musiikkileikkiryhmissä tai soitinryhmissä.

Varhaisiän musiikkikasvatus on ryhmäopetusta. Ryhmiä muodostettaessa otetaan huomioon pedagoginen tarkoituksenmukaisuus, oppilasryhmän ikärakenne sekä tilan antamat mahdollisuudet.

Musiikin kokonaisvaltainen kokeminen, elämyksellisyys ja leikinomaisuus ovat varhaisiän musiikkikasvatuksen keskeisimpiä periaatteita. Työtapoja ovat laulaminen, loruileminen, musiikkiliikunta, soittaminen ja musiikin kuunteleminen.

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa lapsi oppii hahmottamaan musiikin peruskäsitteistöä vastakohtaparien, kuten hidas–nopea, korkea–matala, hiljainen–voimakas, kautta. Opetus on prosessiin painottunutta ja vastavuoroista. Se etenee lapsen omista lähtökohdista tavoitteellisesti tasolta toiselle. Taiteiden välinen integrointi liittyy varhaisiän musiikkikasvatukseen kirjallisuuden, kuvataiteiden, tanssin ja draaman työtapoja musiikkiin yhdistämällä.

2 Musiikin perustaso

2.1 Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi

Instrumenttiopetus ja yhteismusisointi muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden. Mahdollisuus soveltaa instrumenttitaitoja yhteismusisointiin opintojen alusta lähtien on tärkeä musiikin iloa luova ja opiskelumotivaatiota vahvistava tekijä. Yhteismusisoinnin opetuksen toteuttamistavat ovat suhteessa oppilaan ikään ja instrumenttitaitojen tasoon. Opintojen eri vaiheissa työskentely voi tapahtua esimerkiksi työpajoissa, periodeina tai projekteina. Yhteismusisoinnin integroiminen musiikin perusteiden opetukseen soveltuu erityisesti opiskelun alkuvaiheeseen. Kuuluminen erilaisiin kokoonpanoihin ja tyyllisesti vaihteleva, vaikeusasteeltaan sopiva ohjelmisto tukee parhaiten oppilaan musiikillista kehitystä. Yhteismusisoinnin opetuksessa painottuu myös ryhmän jäsenten sosiaalisten taitojen ja keskinäisen vuorovaikutuksen kehittäminen.

2.2 Musiikin perusteet

Opetussuunnitelman perusteiden määrittelemät sisältöalueet – musiikin luku- ja kirjoitustaito, musiikin hahmottaminen sekä musiikin historian ja tyylien tuntemus – kattavat vähintään musiikinteorian, säveltapailun ja musiikkitiedon peruskurssien (Suomen musiikkioppilaitosten liiton kurssisuoritusvaatimusten mukaisen) oppiaineksen.

Musiikin perusteiden opetus suositellaan järjestettäväksi niin, että se etenee rinnakkain instrumenttiopintojen kanssa ja soveltuvin osin myös yhteismusisointiin integroituna. Opetuksen jatkuvuus tekee mahdolliseksi erilaisten pedagogisten keinovarojen käytön ja aihealueiden ryhmittelyn.

Oppilaitos ratkaisee osa-alueiden ryhmittelyn, jaksottelun ja jakamisen eri oppiaineiksi. Opetuksessa voidaan toteuttaa erilaisia kokeiluja ja oppiaineiden integrointia. Tästä esimerkkinä voivat olla säveltapailukonsertit, sävelly- ja sovitustyöpajat sekä projekti- ja periodimuotoinen työskentely.

Musiikin perustasolla opetusryhmien koossa otetaan huomioon pedagoginen tarkoituksenmukaisuus ja oppilasryhmän ikärakenne. Erilaisissa projekteissa ryhmäkoko voi vaihdella projektin tarpeen mukaan. Opetuksessa tulisi mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon oppilaan opinto-ohjelma ja musiikillinen suuntautuminen.

Oppiaineiden tavoitteet määritellään oppilaitoksen opetussuunnitelmassa.

3 Musiikkiopistotaso

3.1 Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi

Musiikkiopistotasolla yhteismusisoinnin merkitys oppilaan muusikkouden kehittämisessä korostuu. Instrumenttiopetus ja yhteismusisointi täydentävät toisiaan ja rakentavat yhdessä pohjan osaamiselle, jonka varaan itsenäinen musiikin harrastus ja mahdolliset myöhemmät ammattiopinnot voivat rakentua. Oppilaitoksen tehtävänä on pitää huolta siitä, että yhteismusisoinnin muodot ovat monipuolisia ja opetuksen tavoitteet toteutuvat jokaisen oppilaan kohdalla pääinstrumentista riippumatta. Oppimista edistävä koulutuksellinen näkökulma on aina ensisijainen toimintaa ohjaava tekijä.

3.2 Musiikin perusteet

Opetussuunnitelman perusteiden määrittelemät sisältöalueet kattavat vähintään musiikinteorian, säveltapailun ja musiikkitiedon I-kurssien

sekä harmoniaopin kurssin (Suomen musiikkioppilaitosten liiton kurssisuoritusvaatimusten mukaisen) oppiaineeksi. Oppilaan lähtötaso tarkistetaan ennen musiikkiopistotason opintojen alkua. Täydentävää lisäopetusta annetaan tarpeen mukaan.

Opetus suositellaan toteutettavaksi vähintään kolmen vuoden kestoisena. Oppiaineet voidaan integroida toisiinsa esimerkiksi seuraavasti:

- ensimmäisenä vuonna on säveltapailua, mukana harmonian perustaitoja vapaan säestyksen avulla sekä pienimuotoista musiikkianalyysiä
- toisena vuonna painottuvat harmoniaopin taidot ja musiikkianalyysi
- kolmantena vuonna painottuvat tyylin-tuntemus ja musiikkianalyysi.

Oppilaitos ratkaisee osa-alueiden ryhmittelyn, jaksottelun ja jakamisen eri oppiaineiksi. Opetuksessa voidaan toteuttaa erilaisia kokeiluja ja oppiaineiden integrointia. Opetukseen voidaan liittää vapaan säestyksen elementtejä. Osa oppitunneista suositellaan käytettäväksi harmonisten valmiuksien kehittämiseen tähtäävään soitonopetukseen.

Opetusryhmien kokoa määriteltäessä otetaan huomioon opetuksen tavoitteet ja luonne. Erilaisissa projekteissa ryhmäkoko voi vaihdella projektin tarpeen mukaan. Musiikin historian ja tyylien tuntemusta tukevia projekteja voivat olla esimerkiksi sävellys- ja sovitustyöt, erikoiskurssit ja konserttikäynnit.

Oppiaineiden tavoitteet määritellään oppilaitoksen opetussuunnitelmassa.

4 Lisäopetus

Oppilaitos voi antaa musiikkiopistotason opintojen jälkeistä lisäopetusta opinnoissaan hyvin menestyneille oppilaille, jotka tähtäävät musiikkialan ammattiin, mutta eivät ikänsä vuoksi voi vielä hakeutua ammattikoulutukseen. Lisäopetuksen tavoitteena on tukea erityislahjakaiden nuorten musiikillista kehitystä kohti ammatillisuutta. Oppilaitoksen omassa opetussuunnitelmassa määritellään lisäopetuksen saamisen edellytykset, opiskeluaika ja vuosittain annettava opetustuntimäärä. Tämän lisäksi oppilaille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan opintojen tavoitteet ja opiskeltavat aineet.

5 Opetuksen osa-alueita

5.1 Kuuntelukasvatus

Musiikin kuuntelu on tärkeä osa musiikin opiskelua. Oppilaitoksen tehtävänä on harjaannuttaa oppilaita monipuoliseen musiikin kuunteluun, totuttaa heitä käymään konserteissa ja muissa musiikkitalaisuuksissa sekä tehdä musiikkielämää tutuksi kullekin ikäkaudelle soveltuvalta tavalla.

5.2 Esiintymiskoulutus

Musiikki on tarkoitettu esitettäväksi, esiintyminen on erottamaton osa musiikin opiskelua. Esiintymiskoulutus alkaa samalla hetkellä kuin koko opiskelu ja etenee taitojen karttumisen myötä yhä vaativampiin yhteyksiin. Oppilaitoksen on huolehdittava siitä, että oppilaille on tarjolla riittävästi kunkin taidoille sopivia esiintymistilaisuuksia ja monipuolisia, palkitsevia tehtäviä. Tavoitteena on luonteva, vapautunut suhde musiikin esittämiseen ja hyvä itsetunto, joten erityistä huomiota on kiinnitettävä esiintymisjännityksen ja esiintymiseen mahdollisesti liittyvien muiden ongelmien hallintaan ja käsittelyyn.

5.3 Valinnaiskurssit

Musiikkiopintoihin liittyvät, oppilaan musiikillista kehitystä tukevat valinnaiskurssit voivat laajentaa instrumenttitaitoja (esim. vapaa säestys, improvisointi), lisätä musiikin perusteiden tuntemusta (esim. musiikki liikunta, sävellys) tai kehittää ilmaisu- ja esiintymistaitoja (luova ilmaisu, esiintymistaito). Valinnaiskursseina voidaan järjestää myös tietotekniikan ja musiikkiteknologian opetusta.

AMP-palaverimuistio

Aika to 26.8.2010 klo 13.00-14.30

Paikka Musiikkikartano, Lapilantie 12

Läsnä Pasi Huttula

Immo Lehto

Leena Mäkinen

Eeva Viitasalo-Korolainen

AMP-opetuksen kehittäminen

Amp-opetus on ollut käytössä Kemussa jo useamman vuoden! Amp-opettajat ovat yksimielisesti sitämieltä, että opetus vaatii kehittämistä.

Pasi Huttula esitteli kehittämänsä AMP-opetus mallin:

	Teoria	Musiikkitieto	Instrumentti	Yhtye
11 – 14	luento	mt 2	I	tutkinto edustusbändit
9 – 10	amp	mt 1	pt 3	amp/tutkinto
7 – 8	amp	(mt 1)	pt 2	amp
4 – 6	amp	-	pt 1	amp
4	esiamp 5lk:lle	-	soitinval/-paja	periodibändi
alle 4	-	-	-	-

Keskusteltiin Pasiin ehdotuksen pohjalta ja todettiin, että syksyllä 2011 otetaan ehdotus käyttöön.

Todettiin myös, että amp:iin hyväksyminen edellyttää, että on ensin ollut esiampissa.

Varsinainen amp alkaa 6lk:lta ja 1. vuosi on ns valmentava vuosi (koevuosi????).

Syyslukukauden alussa pidetään tiedotustilaisuus vanhemmille amp-opetuksen kulusta ja etenemisestä.

PopJazz-opetuksen sisäänpääsytestit

Keskusteltiin sisäänpääsytestien mielekkyydestä popjazz-opetuksessa. Todettiin, että soitinvalmennusvuosi kertoo oppilaasta enemmän kuin 10min testi. Tarvitaanko sisäänpääsytestejä ollenkaan?

Asia otetaan uudelleen esiin ennen toukokuun mahdollisia sisäänpääsytestejä.

Keravalla 9.9.2010

Leena Mäkinen